

အားလုံးပါဝင်ပြီး နိုင်ငံတကာနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် ရေရှည်တည်တံ့သော လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်မှုစနစ် ထွန်းကားစေခြင်းဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံ၍ အာဟာရပြည့်ဝစေပြီး ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝ မြင့်မားလာစေရန်နှင့် နိုင်ငံစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန်။

၂၆ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘုတ်အဖွဲ့ ACEDAC နှင့် ၂၁ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းများ ကဏ္ဍအလိုက် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ASWGAC အစည်းအဝေးများ ပွင့်ပွဲအခမ်းအနား ကျင်းပ အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေး သမဝါယမအသင်းများက စဉ်ဆက်မပြတ် စားနပ်ရိက္ခာထုတ်လုပ်နိုင်ရေးကို ဦးတည်ဆောင်ရွက်ကြရန် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး မှကြား

နေပြည်တော် မေ ၂၁

ဏာ ဥတုပြောင်းလဲမှုဒဏ်၊ သဘာဝဘေးဒဏ်နှင့် အခြားသောဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုကြောင့် အာဆီယံဒေသတွင်း တောင်သူလယ်သမားများ ကြုံတွေ့နေကြရသည့် အခက်အခဲများ လျော့ပါးသက်သာစေရန် မိမိတို့အားလုံးက အလေးအနက်ထားဆောင်ရွက်ကြရမှာဖြစ်သကဲ့သို့ လယ်ယာကဏ္ဍတွင် သီးနှံထွက်နှုန်းတိုးတက်လာစေပြီး စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်များ ဈေးကောင်းရရှိလာစေရန်၊ တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်များ တိုးတက်ထုတ်လုပ်လာနိုင်စေရန် ဦးတည် ဖော်ဆောင်ကြရမှာဖြစ်ကြောင်း။

ယင်းသို့ဖော်ဆောင်ပေးခြင်းအားဖြင့် အမျိုးသမီးများအပါအဝင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုနေကြသည့် တောင်သူလယ်သမားမိသားစုများ၏ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ တိုးတက်ရရှိလာစေနိုင်ပြီး တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေများတိုးတက်လာရေး မျှော်မှန်းဆောင်ရွက် သွားကြရမှာဖြစ်ကြောင်း ယနေ့နံနက်ပိုင်းက နေပြည်တော်ဟိုတယ်ဇန်ရှီ Royal NayPyiTaw Hotelတွင် ကျင်းပသည့် ၂၆ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘုတ်အဖွဲ့ ACEDAC နှင့် ၂၁ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းများ၏ ကဏ္ဍအလိုက် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ASWGAC အစည်းအဝေးများ ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားရာ၌ ထည့်သွင်းပြောကြားသည်။ (၃)

၂၆ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘုတ်အဖွဲ့ ACEDAC နှင့် ၂၁ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းများ၏ ကဏ္ဍအလိုက် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ASWGAC အစည်းအဝေး ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားသို့ ASEAN အတွင်း

ရေးမှူးချုပ်ရုံး၊ ACEDAC အတွင်းရေးမှူးရုံး၊ ASEAN Foundation၊ ASEAN တောင်သူလယ်သမားများအသင်း၊

AFSOP၊ MAFF တို့မှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ASEAN အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနမှ အခြေတမ်းအတွင်းဝန်များ၊ ဗဟိုသမဝါယမအသင်းဥက္ကဋ္ဌနှင့်ဦးစီးဌာနများမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဖိတ်ကြားထားသူများ တက်ရောက်ကြသည်။

၂၆ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘုတ်အဖွဲ့ ACEDAC နှင့် ၂၁ ကြိမ်

မြောက် အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းများ၏ ကဏ္ဍအလိုက် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ ASWGAC အစည်းအဝေးဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားရာ၌ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ စားနပ်ရိက္ခာထုတ်လုပ်မှု၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်သည် လယ်သမားမိသားစု (Family Farmers) များ၏ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကနေ ရရှိနေခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း။ ထို့ကြောင့် နေ့စဉ်တိုးတက်လိုအပ်လျက်ရှိသော ကမ္ဘာ

စားနပ်ရိက္ခာလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်စေရန် မိမိတို့အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းများက စဉ်ဆက်မပြတ် စားနပ်ရိက္ခာထုတ်လုပ်နိုင်ရေး (Sustainable Food Production) ကို ဦးတည်ဆောင်ရွက် သွားကြရမှာဖြစ်သလို အာဆီယံဒေသတွင်းဈေးကွက်အဆင့်မှသည် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်အဆင့်အထိ ထိုးဖောက်ရရှိနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းကြရမှာဖြစ်ပါကြောင်း။

စာ - ၂ သို့

ခေတ်မီအအေးခန်းစက်ရုံနှင့် ငါးပေါင်းမှုန့်စက်ရုံ အုတ်မြစ်ချမင်္ဂလာအခမ်းအနား ရောဂတ်တိုင်းဒေသကြီး ပန်းတနော်မြို့နယ်တွင် ကျင်းပ

နေပြည်တော် မေ ၂၅

ရော ဝတ်တိုင်းဒေသကြီး ပန်းတနော်မြို့နယ်တွင် Global Earth Agro & Aqua Industry Public Company Limited က အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေသည့် Food Industry Complex စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်သည့် ခေတ်မီအအေးခန်းစက်ရုံနှင့် ငါးပေါင်းမှုန့်စက်ရုံ အုတ်မြစ်ချမင်္ဂလာအခမ်းအနားကို ယနေ့နံနက်ပိုင်းက အဆိုပါစီမံကိန်းဝင်းအတွင်း ကျင်းပသည်။ (၃)

အခမ်းအနားသို့ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၊ စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာသန်းမြင့်၊ ရောဂတ်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ တာဝန်ရှိသူများ၊ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်မှ တာဝန်ရှိသူများ၊ မြန်မာနိုင်ငံငါးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ချုပ်တာဝန်ရှိသူများနှင့် ဖိတ်ကြားထားသောဧည့်သည်တော်များ တက်ရောက်ကြသည်။

အခမ်းအနားတွင် Global Earth Agro & Aqua Industry Public Company Limited ဥက္ကဋ္ဌ ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးဌေးမြင့်က Food Industry Complex စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုကို ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက အမှာစကားပြောကြားရာတွင် လက်ရှိအခြေအနေတွင် တစ်ကမ္ဘာလုံး၏ ငါးစားသုံးမှုသည် ကျန်းမာရေးကို အထောက်အကူပြုလျက် ရှိကြောင်း ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတများဖွံ့ဖြိုးလာမှုနှင့် အတူ ငါးစားသုံးမှုလည်း မြင့်တက်လာ

စာ - ၁၉ သို့

အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုစရိုက် လက္ခဏာများ ပြယုဂ် ပန်း ၁၀ မျိုးအတတ်ကို အခြေခံသည့်

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရပ်များ မတိမ်ကောမပျောက်စေရေး အလေးထား

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန တာဝန်ရှိသူများနှင့် တွေ့ဆုံစဉ် ပြောကြား

နေပြည်တော် မေ ၁၆

၅ မျိုးသားယဉ်ကျေးမှု စရိုက်လက္ခဏာများ၏ ပြယုဂ်တစ်ခုဖြစ်သော ပန်း ၁၀ မျိုးအတတ်ကို အခြေခံသည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်များ မတိမ်ကောမပျောက်စေရေးနှင့် ယင်းလုပ်ငန်းများ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာ စေခြင်းဖြင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ရေးကို အားထုတ် ကြိုးပမ်းကြစေလိုကြောင်း ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက နေပြည်တော် ရုံးအမှတ် ၁၆ အစည်းအဝေးခန်းမ၌ အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန ရုံးချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ပြည်နယ်အဆင့်တာဝန်ရှိသူများနှင့်တွေ့ဆုံစဉ် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာ အောင်သူက ပြောကြားသည်။ (၄)

တွေ့ဆုံပွဲအခမ်းအနားသို့ အမြဲတမ်း အတွင်းဝန် ဦးကျော်ဌေး၊ အသေးစား စက်မှု လက်မှုလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးမြသန်းနှင့် ဒုတိယညွှန်ကြားရေး မှူးချုပ်များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ တိုင်း ဒေသကြီး ပြည်နယ်အဆင့် တာဝန်ရှိသူ များ တက်ရောက်ကြသည်။

တွေ့ဆုံပွဲတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး

က အမှာစကားပြောကြားရာ၌ အသေးစား စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနက ဖွင့်လှစ် ပို့ချပေးလျက်ရှိသော အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းပညာသင်တန်းများသည် ဒေသ နေပြည်သူများ သင်တန်းသားများ အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရရှိရေး၊ ပြည်တွင်းထွက်ကုန် ဆန်၊ ပဲပြောင်းကုန်ကြမ်းများအား တန်ဖိုးမြင့် ထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်နိုင်စေရေးနှင့် ဝင်ငွေရရှိရေးတို့ကို ထိရောက်စွာ ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ရန် သင်တန်းအရည် အသွေးတိုးမြှင့်ရေးနှင့်အတူ သင်ထောက် ကူပစ္စည်းများနှင့် ဆရာများ၏ အရည် အချင်းတိုးမြှင့်ပေးနိုင်ရေးကိုပါ စီမံ ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အသေးစား စက်မှုလက်မှုမှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်းများ လျာထားချက်ထက်ကျော်လွန်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရေး၊ အစားအစာများ ထုတ်လုပ်ရာတွင် အာဟာရပြည့်ဝပြီး စားသုံးမှုဘေးကင်းလုံခြုံစေရေးအတွက် သတ်မှတ်စံချိန်စံညွှန်းများအတိုင်း ဖြစ်စေ

ရေးတို့အတွက် ကြပ်မတ်ဆောင်ရွက်ပေး ကြရမည့်အပြင် ထုတ်ကုန်ပြုပြင်ပွဲများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ထုတ်လုပ်သူနှင့် သုံးစွဲသူများအကြား စိတ်ဝင်စားမှု ပိုမို ဖြစ်ပေါ်လာစေကာ အသေးစားစက်မှု လက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြရန် လိုအပ်ချက် များကို ဆွေးနွေးပြောကြားသည်။

အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနသည် အသေးစားစက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းများ၊ ရက်ကန်းလုပ်ငန်းများ၊ ပန်း ၁၀ မျိုးအပါအဝင် ရိုးရာလက်မှုလုပ်ငန်း များနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေးတို့အတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ မှ ၂၀၁၉ မတ်လ အထိ ခြောက်လအတွင်း အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းပညာ ကာလတိုသင်တန်း ၂၅၂ ကြိမ်၊ အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်း ၁၂၀၁ ခုနှင့် ပန်း ၁၀ မျိုးအပါအဝင် ရိုးရာလက်မှုလုပ်ငန်း ၃၆၇၃ ခုတို့ကို လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ပေးခြင်း၊ ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်ပေးခြင်း ၂၄၃၂ ကြိမ်၊ ဆန်၊ ပဲ၊ ပြောင်း၊ ဂျုံ၊ သီးနှံများ အခြေခံ ထုတ်လုပ် သည့် တန်ဖိုးမြင့် စားသောက် ကုန် ထုတ်လုပ်မှု နည်းပညာသင်တန်း ၈၂ ကြိမ် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

MOALI ဖြန့်ကြားရေး

ရှေ့ဖိုး - ၂၆ ကြိမ်မြောက် မှ

အာဆီယံဒေသအတွင်းရှိ စိုက်ပျိုး ရေးသမဝါယမအသင်းများသည် အသင်း သားတောင်သူလယ်သမားများ၏ အကျိုး စီးပွားကို ရှေးရှုဆောင်ရွက်ကြရာတွင် အသင်းများ၏ ထုတ်ကုန်များကို တိုးမြှင့် ထုတ်လုပ်နိုင်ရေး၊ လယ်ယာထုတ်ကုန် ပစ္စည်းများ၏ အရည်အသွေး၊ စံချိန်စံညွှန်း ပြည့်မီရေး၊ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရနိုင်သည့် စွန့်စားရမှု (Risk) အနည်းဆုံးဖြစ်အောင် နည်းလမ်းရှာကြံ ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည်ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ပါ ကြောင်း၊ ထို့ပြင် စိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမ အသင်းများအနေဖြင့် ရရှိထားပြီးသော ဈေးကွက်ပိုမိုခိုင်မာစေရေးနှင့် ဈေးကွက် သစ်ရှာဖွေနိုင်ရေးတို့ကို ACEDAC နှင့် ASWGAC အဖွဲ့ကြီးတို့၏ ကွန်ရက်နှင့် အင်အားတို့ကို အကျိုးရှိရှိအသုံးပြုပြီး ဒေသတွင်းနိုင်ငံများအကြား အသင်း အချင်းချင်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးသည် အလွန်အရေး ပါလှပါကြောင်း။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လယ်ယာကဏ္ဍ သည် တိုင်းပြည်စီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် မှုအတွက် GDP ၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ လုပ်သားအင်အား၏ ၆၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပါဝင်နေလျက်ရှိရာ နိုင်ငံစီးပွားရေးအတွက် အရေးကြီးသောကဏ္ဍတစ်ခုအဖြစ် တည်ရှိနေပါကြောင်း။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မြန်မာ လယ်ယာကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အနာဂတ်မျှော်မှန်းချက် (Vision) အဖြစ် ခရစ်နှစ် ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ သည် စားနပ်ရိက္ခာနှင့်အာဟာရဓာတ် ပြည့်ဝမှုလိုပြီး အထွက်နှုန်းမြင့်မားကာ ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသည့် စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍမှတစ်ဆင့် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ကို ယှဉ်ပြိုင်ပြီး ကျေးလက်နေလုပ်ကွက်ငယ် တောင်သူများ၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာစေရန်ဟု သတ်မှတ်ကာ

ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါကြောင်း။ အာဆီယံဒေသတွင်း စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ လူမှုယဉ်ကျေးမှု ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုတို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့်အတူတကွ လက်တွဲ ပြီး ကျရာအခန်းကဏ္ဍမှ အားသွန်ခွန်စိုက် အမြဲပေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း။ ယခုအစည်းအဝေးမှ အာဆီယံဒေသတွင်း လုပ်ကွက်ငယ် တောင်သူလယ်သမားများ (Small holders Farmers) ရင်ဆိုင်နေရ သည့် အခက်အခဲများ၊ စိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင် ကျော်လွှားနိုင်မည့်နည်းလမ်းများ ကို ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပြီး ဒေသတွင်းစားနပ် ရိက္ခာဖူလုံရေးအတွက် အစားအစာထုတ် လုပ်မှုကို အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင် ဆောင်ရွက်နေကြသော တောင်သူလယ် သမားများ၏ အကျိုးစီးပွားကို မြှင့်တင် ပေးနိုင်မည့် ဆွေးနွေးချက်များ၊ ရလဒ် ကောင်းများ ချမှတ်ဖော်ဆောင်လာမည်ဟု မျှော်လင့်ပါကြောင်း။

အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား စိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းများအကြား တက်ညီလက် ညီပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ခြင်းဖြင့် အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမ အသင်းများနှင့် အသင်းသားများ၏ ရေရှည် အကျိုးစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေမည့်ရလဒ်များ ပေါ်ထွန်းလာစေရန် ယခု သို့သော် အစည်းအဝေးများမှ အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဟု အခိုင်အမာ ယုံကြည်ပါကြောင်း ပြောကြားသည်။

ထို့နောက် ဗဟိုသမဝါယမအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ ဦးခင်မောင်အေးက မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမဝါယမကဏ္ဍ ဆောင်ရွက်ချက်များကို မိတ်ဆက်ပြောကြားသည်။

အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမ အသင်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘုတ်အဖွဲ့ (ACEDAC) နှင့် အာဆီယံစိုက်ပျိုးရေး သမဝါယမအသင်းများ၏ ကဏ္ဍအလိုက် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ (ASWGAC) အစည်း

အဝေးများကို အာဆီယံနိုင်ငံအလိုက် နှစ်စဉ်အလှည့်ကျ ကျင်းပခဲ့ရာမှာ အိမ်ရှင် နိုင်ငံအဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံက တတိယ အကြိမ် လက်ခံကျင်းပခွင့်ရရှိခြင်းဖြစ်ပြီး မေ ၂၁ ရက်မှ ၂၄ ရက်အထိ ကျင်းပ ပြုလုပ်သွားမည်ဖြစ်သည်။

စိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းများ ၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ခြင်း (Institutional and capacity building) ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း ရရှိခြင်း၊ (Competitiveness) ဘဏ္ဍာငွေ ရရှိနိုင်ခြင်း၊ (Assess to finance)၊ ဈေးကွက်ရရှိနိုင်ခြင်း (Assess to market) တို့ကို ACEDAC အဖွဲ့ကြီး၏ ပင်မ ဒေါက်တိုင် လေးခု အဖြစ် ထားရှိပြီး ဒေသတွင်းရှိပြည်သူများ (အထူးသဖြင့် တောင်သူလယ်သမား) များ၏ လူနေမှု အဆင့်အတန်းတိုးတက်လာခြင်းအားဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းများ၏ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို အားပေးမြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ရေး၊ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား အပြန်အလှန်အထောက်အကူပြုစေမည့် သတင်းအချက်အလက်များ၊ အတွေ့ အကြုံများနှင့် အယူအဆများဖလှယ်ရေး၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးနှင့်စီမံခန့်ခွဲရေး (အထူးသဖြင့်) သမဝါယမအသင်းသားများ၏ ပညာရေး နှင့် လေ့ကျင့်ရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ၌ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြှင့်တင်ရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမအသင်းများတွင် သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရေး စသည်တို့ကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြောင်း သိရသည်။

MOALI ဖြန့်ကြားရေး

စာ - ၁၉ စိုက်ပျိုးရေး မှ

အမြတ်ရရှိသောသီးနှံများကို စိုက်ပျိုးနိုင် ရေးနှင့် လျှပ်စစ်မြစ်ရေတင်ဖြစ်၍ ရေအလေ အလွင့်မရှိစေရေး နည်းပညာများကို အသုံး ချ၍ စိုက်ပျိုးဆောင်ရွက်သွားကြရန် ဆွေးနွေး မှာကြားသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေး မှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင့်ထွန်းက မြစ်ရေ တင်စီမံကိန်းဧရိယာအတွင်း စိုက်ပျိုးသော သီးနှံများ၏ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျ စရိတ်လျော့ချနိုင်ရေးနှင့် တစ်ဧကချင်း အပေါ် အကျိုးအမြတ်ဝင်ငွေများပြားစွာ ရရှိနေသည့် ဈေးကွက်ဝင်သီးနှံများ စိုက်ပျိုးနိုင်ရေးကို အသေးစိတ်ဆွေးနွေး

မှာကြားသည်။

ပျော့ရွာလျှပ်စစ်မြစ်ရေတင်လုပ်ငန်း ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် ခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုးမြေဧက ၅၀၀၀ တွင် စပါး၊ ဝါ၊ နှမ်း၊ ဂျုံ၊ ပဲမျိုးစုံနှင့် ဆီထွက်သီးနှံများ သီးထပ်၊ သီးညှပ်တိုးတက်စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ မြစ်ရေတွင် ပါရှိလာသော သဲနုနုများပိုမိုချမှတ်ကာ ယာမြေများအား လယ်မြေအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲလာနိုင်သည့် အပြင် ပျော့ရွာဒေသ စိမ်းလန်းစိုပြည်ရေး၊ ဒေသခံလူထုနှင့် ကျွဲ၊ နွား၊ တိရစ္ဆာန်များ သောက်သုံးရေလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်း အထောက်အကူပြုလျက် ရှိကြောင်း သိရသည်။ MOALI ဖြန့်ကြားရေး

သင်လုပ်ငန်းများ အောင်မြင်တိုးတက်လိုလျှင် လယ်ယာစီးပွားသတင်းဂျာနယ်တွင် ကြော်ငြာပါ။

အယ်ဒီတာချုပ်
မြတ်စိုး(လှိုင်)
အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ
တင်ကြည်လှိုင်
သတင်းအင်အားစု

ဆန်းညွန့် (ရေနံချောင်း)
 သိန်းဝေ၊ အင်ပင်သန်းဌေးအောင်၊
 မော်ကွန်းမြင့်အောင်
 ဟာမာတင့်(မြင်းခြံ)
 ရွှေ (လှိုင်သာယာ)
 ခင်မေကြည် (မန္တလေး)
 ဇော်နိုင်ဝင်း (မုံရွာ)
 တင်မလတ် (မော်လမြိုင်)
 ညောင်ဦးစိုး၊ အောင်နိုင် (ပခုက္ကူ)
 ကြေးမုံဝယ်၊ ဖြူမာချို (ရန်ကုန်)
 မြတ်သစ္စာလှိုင် (ဘားအံ)

ထုတ်လေ့
ဦးမျိုးတင့်ထွန်း
မြ - ၀၀၄၁၀

ပုံနှိပ်သူ
ဦးမောင်နီ
မြ - ၀၀၂၆၉
 ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊
 မိန်းမလှမေလမ်းသွယ်
 ရန်ကင်းတတိုက် ရန်ကုန်မြို့

ခေါင်းစီးစာလုံး
သက်မော်

ဗိုလ်ချုပ်
စိုးဟန်၊ နွယ်နီ

စလင်၊ ကာလက္ခ
မြကျွန်းသာ

ကြော်ငြာ
လယ်ယာစီးပွားသတင်းအဖွဲ့

ဖြန့်ချိရေး
 စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်
 ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
 ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးရုံးများ
 ရန်ကုန် - စာပေဗိမာန်အရောင်းဆိုင်
 - ဝါမိုးအောင်စာပေ၊
 စာပေဗိမာန်အနီး
 မန္တလေး - မန္တလေးရုံးခွဲ
 စီမံကိန်းဦးစီးဌာန

သက်သွယ်ရန်
 လယ်ယာစီးပွားသတင်း
 ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊
 မိန်းမလှမေလမ်းသွယ်
 ရန်ကင်းတတိုက် ရန်ကုန်မြို့
 ၀၄-၆၆၅၅၀၅
 Email:agribusinessnews2000@gmail.com

မြန်မာ့သစ်သီးဝလံပို့ကုန်များ ဈေးကွက်ခိုင်မာရေး

မြန်မာနိုင်ငံသည် နေရာဒေသမရွေး သရက်မျိုးစုံစိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းပြည်ပဝယ်လက်များအကြိုက် ဈေးကွက်ဝင်အရည်အသွေးကောင်း သရက်မျိုးများကို စနစ်တကျစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်တင်ပို့ရောင်းချနိုင်မည်ဆိုပါက သရက်နှင့်ပင် နိုင်ငံခြား ဝင်ငွေကောင်းစွာရရှိနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း မန္တလေးမြို့၌ ၂၀၁၉ ခုနှစ် မေ ၁၁ ရက်နှင့် ၁၂ ရက်က ကျင်းပခဲ့သည့် မြန်မာ့သရက်သီးပွဲတော်ပြပွဲပြိုင်ပွဲတွင် တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်က “သရက်သီးကို အောင်မြင်သော ပြည်ပပို့ကုန်သီးနှံဖြစ်လာစေရန် အစိုးရနှင့်တာဝန်ရှိသူများက ကူညီပံ့ပိုးပေးသင့်ကြောင်း” သုံးသပ်ပြောကြားသွားသည်ကို ကြားသိလိုက်ရသည်။

နာမည်ရ မြန်မာ့သရက်သီးမျိုးစုံအနက် စိန်တလုံးသရက်သည် လူကြိုက်များကာ မန္တလေးတိုင်းဒေသထွက် (အထူးသဖြင့် ကျောက်ဆည်၊ စဉ့်ကိုင်နယ်ထွက်) စိန်တလုံးသရက်သည် နာမည်ပို၍ကြီးသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် စိန်တလုံးသရက်ကို မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ နာမည်ကြီးထုတ်ကုန်တစ်ခုအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထားသင့်ကြောင်း ဝန်ကြီးချုပ်က အကြံပြုသွားခြင်း ဖြစ်သည်။

အဆိုပါသရက်သီးပွဲတော်ကို **“နိုင်ငံတကာဈေးကွက်ရရှိစေရန်၊ နိုင်ငံခြားပို့ကုန်အဖြစ် ဝင်ငွေတိုးတက်ရှာဖွေပေးနိုင်စေရန်နှင့် နိုင်ငံတကာမှ ဝယ်လက်များ ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာစေရန်”** အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသစ်သီးဝလံ၊ ပန်းမန်နှင့်ဟင်းသီးဟင်းရွက်ထုတ်လုပ်တင်ပို့ရောင်းချသူများအသင်းနှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး သရက်အစုအဖွဲ့တို့ ပူးပေါင်း၍ နှစ်စဉ်ကျင်းပခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုပွဲတော်တွင် ပွဲတော်လာပြည်သူများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ခေတ်မီသရက်စိုက်ပျိုးနည်းများ၊ ပျိုးပင်အရောင်းဆိုင်များ၊ သရက်သီးမှ တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်ကုန်များ၊ စိုက်ပျိုးရေးအရောင်းဆိုင်များနှင့်ပြခန်းများကို တစ်နေရာတည်းတွင် လေ့လာကြည့်ရှုနိုင်ကြသည်။

သရက်သီးပြိုင်ပွဲတွင် စိန်တလုံး၊ မြကျောက်၊ ရွှေဟင်္သာ၊ ရင်ကွဲ၊ ပတ္တမြားမောက်နှင့်အခြားမျိုးကွဲပေါင်းများစွာ ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြရာ စဉ့်ကိုင်မြို့နယ် ပြိုင်ပွဲဝင်တောင်သူများ၏ သရက်က ဆုအများဆုံးဆွတ်ခူးရရှိသွားကြသည်ဟု သိရသည်။

ပြိုင်ပွဲကျင်းပချိန်၏ ထူးခြားချက်တစ်ခုမှာ ပြည်ပဈေးကွက်တွင် နာမည်ရနေပြီဖြစ်သည့် မြန်မာ့စိန်တလုံးသရက်စတင် ရင့်မှည့်ချိန်နှင့်အံ့ကိုက်ကာလ ရွေးချယ်ကာ နိုင်ငံတကာဝယ်လက်များကို ဆွဲဆောင်ရန် ရည်မှန်းကျင်းပခဲ့ခြင်းလည်း ဖြစ်သည်ဆို၏။

လောလောဆယ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများအနက် တရုတ်နိုင်ငံသို့ သရက်သီးအပါအဝင် ဆန်၊ ဖရုံ၊ သခွား၊ ဆီးသီးစသည့်ထုတ်ကုန်ငါးမျိုးကို တရားဝင်တင်သွင်းခွင့် ရရှိထားပြီးဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် နောက်ထပ်တင်ပို့ခွင့်ရရှိရေးအတွက် တစ်သျှူးငှက်ပျော၊ သံပရာသီး၊ နာနတ်သီး၊ ထောပတ်သီးနှင့် ကျွဲကောသီးတို့ကို ထပ်မံအဆိုပြုထားကြောင်း သိရသည်။

နောက်ထပ်အဆိုပြုထားသည့်သီးနှံများသည်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်း ဖြစ်ထွန်းသည့်သီးနှံများဖြစ်၍ တရုတ်နိုင်ငံသာမက နိုင်ငံတကာဝယ်လက်များကပါ နှစ်သက်လက်ခံသည့် စံချိန်မီအရည်အသွေးကောင်းထုတ်လုပ်နိုင်ကြမည်ဆိုလျှင် ကျယ်ပြန့်သည့်ဈေးကွက်ကို ရရှိနိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် လောလောဆယ်ဆောင်ရွက်နေသည့် မြန်မာ့သစ်သီးဝလံများ တရုတ်နိုင်ငံသို့ တိုးမြှင့်တင်ပို့နိုင်ရန်နှင့် ကြုံတွေ့နေရသောအခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရေး အတွက် နှစ်နိုင်ငံကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာမူဝါဒသတင်းအချက်အလက်များမျှဝေ၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းစဉ်များ အောင်မြင်ရေးကိုလည်းကောင်း၊ အခြားနိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်များက လက်ခံနိုင်မည့်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များရရှိရေးကိုလည်းကောင်း မျက်ခြည်မပြတ်ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း တိုက်တွန်းအပ်ပေသည်။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း သမဝါယမလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပ

သရက်ချောင်း မေ ၇

၁ မဝါယမလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆွေးနွေးပွဲကို သရက်ချောင်းမြို့နယ် မြို့နယ်သမဝါယမဦးစီးဌာန အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ယနေ့နံနက် ၈ နာရီက ကျင်းပရာ တိုင်းဒေသကြီးသမဝါယမဦးစီးဌာန၊ တိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူး ဦးကျော်မိုးတင့်၊ တိုင်းဒေသကြီးသမဝါယမအသင်းစုချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးသိန်းဝင်းနှင့်တာဝန်ရှိသူများ၊ သရက်ချောင်းမြို့နယ် သမဝါယမ ဦးစီးဌာနဝန်ထမ်းများ၊ မြို့နယ်နှင့် အခြေခံသမဝါယမအသင်းများမှ ဥက္ကဋ္ဌများ၊ အမှုဆောင်များနှင့် အသင်းသားများ တက်ရောက်ကြသည်။

သမဝါယမဝန်ထမ်းမိသားစု တွေ့ဆုံပွဲ ကျင်းပ

နေပြည်တော် မေ ၂

စိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန သမဝါယမဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ရုံး ဝန်ထမ်းမိသားစုတွေ့ဆုံပွဲအခမ်းအနားကို ၂.၅.၂၀၁၉ ရက် နေ့လယ် ၁ နာရီက ရုံးအမှတ် ၁၆၊ စုပေါင်းခန်းမတွင်ကျင်းပရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များနှင့် အရာထမ်း၊ အမှုထမ်းများ တက်ရောက်ကြသည်။

အဆိုပါအခမ်းအနားတွင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က ဝန်ထမ်းများလုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများရှိ/မရှိ၊ အဆောင်နှင့်အိမ်ရာများတွင် နေထိုင်သူများ အဆင်ပြေမှုရှိ/မရှိနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အခက်အခဲများရှိပါကလည်း တင်ပြကြရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ အခက်အခဲများကို တတ်နိုင်သရွေ့ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသွားမည်ဟု မှာကြားပြီး တက်ရောက်လာသော ဝန်ထမ်းများက လိုအပ်ချက်များကို တင်ပြကြရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က တင်ပြချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ **သမဝါယမဦးစီးဌာန**

ဆွေးနွေးပွဲတွင် သမဝါယမကျင့်ဝတ်၊ သမဝါယမအနှစ်သာရနှင့် မြန်မာ့သမဝါယမအသင်း အခြေခံမူများကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးပြီး ဒေသအတွင်း သမဝါယမလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင့်သည်များကို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးကြသည်။

အလားတူပင် ကော့သောင်းမြို့နယ်တွင် မေလ ၄ ရက်ကလည်းကောင်း၊ ဘုတ်ပြင်းမြို့နယ်တွင် မေ ၅ ရက်ကလည်းကောင်း ကျင်းပသည်။

သမဝါယမဦးစီးဌာန

အဆိုပါအိတ်များမှာ အဓိကတရုတ်ပြည်မှထုတ်လုပ်သော အိတ်များဖြစ်သည်။ အိမ်နီးချင်း ထိုင်း၊ မလေးရှား၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ ဗီယက်နမ်နှင့် မြန်မာစသည့်နိုင်ငံများတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုလျက်ရှိကြသည်။

အိတ်စွပ်ခြင်းသည် အထက်ဖော်ပြပါ အရည်အသွေးလက္ခဏာကောင်းများ ရရှိစေသည့်အပြင် မိုးဒဏ်လေဒဏ်ခံနိုင်ခြင်း၊ အလေအလွင့်ကိုပါ ထိန်းချုပ်နိုင်သည့်အကျိုးကျေးဇူးကိုပါ ရရှိစေနိုင်သည်။

အသုံးပြုသောအိတ်အရွယ်အစားမှာ အလျား ၃၀ စင်တီမီတာ၊ အနံ ၂၀ စင်တီမီတာဖြစ်သည်။ အိတ်၏အောက်ခြေတွင် ရေထွက်စေရန်နှင့် လေဝင်လေထွက်ကောင်းစေရန် အပေါက်တစ်ပေါက် ပါဝင်သည်။ အိတ်၏အထက်ဘက်၌ သရက်သီးအညှာ

သရက်သီးအရည်အသွေးကောင်းရန် အိတ်စွပ်ခြင်း

မောင်ငြိမ်းအောင် (တန့်ဆည်)

သိန်း အရည်အသွေးကောင်းဆိုသည်မှာ အသီးအရောင်တောက်ပခြင်း၊ အနံ့နူးညံ့ခြင်း၊ ပိုးမွှားရောဂါကင်းခြင်း၊ အနာအဆာ၊ အပွန်းအပဲ့ကင်းခြင်း၊ ဓာတုဆေးများ၏ ဓာတ်ကြွင်းအာနိသင်ကင်းခြင်း၊ နေလောင်မှုဒဏ်ကင်းခြင်း၊ အသားနူးညံ့ပြီး အရသာချိုမွှေးခြင်းစသည့် အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

သရက်သီးကို အရည်အသွေးကောင်းပြီး အထက်ပါအရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံစေရန်အတွက် အကောင်းဆုံးသောနည်းလမ်းမှာ အိတ်စွပ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သရက်သီးအိတ်စွပ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ၂၀၀၉ ခုနှစ် သရက်သီးရာသီမှစ၍ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း စတင်ခဲ့ရာ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် တွင်ကျယ်ပြီး အရှိန်ရလာခဲ့သည်။

မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသည် ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာအဖွဲ့နှင့်ပူးပေါင်းပြီး အရည်အသွေးကောင်းအာမခံချက်ရှိသော သစ်သီးဝလံနှင့်ဟင်းသီးဟင်းရွက်များထုတ်လုပ်ပြီး ဘက်စုံဖောက်ကားမှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် စီမံကိန်းတစ်ရပ် ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ယင်းစီမံကိန်းကို မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းတို့တွင် အထူးပြု ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

သင့်သည်။ သရက်သီးအိတ်စွပ်ခြင်းကို မူလက ပိုးမွှားရောဂါကာကွယ်ရန် တစ်ခုတည်းသာ ရည်ရွယ်၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်အတွက် အိတ်အမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ ယခုအခါ နည်းပညာများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ပိုးမွှားရောဂါကာကွယ်ရန် တစ်ခုတည်းသာမကဘဲ အရည်အသွေးကောင်းမွန်မှုအတွက်ပါ အိတ်များကိုအသုံးပြုလာကြသည်။

တွင် အလွယ်တကူချိတ်ဆွဲချည်နှောင်မှု လွယ်ကူစေရန် ကြေးနန်းကြိုးငယ်ပါဝင်သည်။ အိတ်မှာ နှစ်ထပ်ဖြစ်သည်။ အပေါ်တစ်ထပ်မှာ အညိုရောင်စက္ကူဖြင့် ပြုလုပ်၍ မိုးရေလျှောသွားစေရန် ဖယောင်းလွှာပါဝင်သည်။ အတွင်းအထပ်မှာ ဆီစိမ့်စက္ကူနှင့်တူသော အနက်ရောင်စက္ကူဖြင့် ပြုလုပ်ထားသည်။ ၎င်းအိတ်အမျိုးအစားမှာ နေရောင်စိမ့်ဝင်မှု ၁၃ မှ ၁၇ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သည်။

သရက်သီးကို အိတ်စွပ်ပေးခြင်းဖြင့် အိတ်အတွင်း အပူချိန် ၂ ဒီဂရီ ၃ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အထိ ပိုမြင့်လာစေ၍ အသီးအဝါရောင်သို့ ပြောင်းလဲတောက်ပလာစေသည်။ ဤဖြစ်စဉ်မှာ အသီးရှိ

အစိမ်းရောင်ခြယ်ကလိုရိုဖီးလ်များ လျော့နည်းသွားစေပြီး၊ အဝါရောင်ဆဲလ် (Carotenoid) များ ပိုမိုဖွံ့စည်းလာခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ အသီးရှိ အနီရောင်ခြယ်ဆဲလ် (Anthocyanin) လျော့နည်းစေ၍ အနီရောင်ပျောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အသီးရင့်မှည့်မှုကို သုံးရက်မှငါးရက်အထိ ပိုစောစေနိုင်သည်။ ဗီတာမင်ပါဝင်မှုနှင့်အချို့ဓာတ်ပါဝင်မှုမှာ ကွာခြားမှုမရှိပေ။ အမွှေးနံ့ထွက်စေသော ဓာတ်ပေါင်း (Dacalactase/Decalactone) ပမာဏလည်း ပြောင်းလဲမှုမရှိပေ။ အနီရောင်၊ ပန်းရောင်အသီးများအား မူလအရောင်ပြန်လည်ရရှိစေရန် ခူးမည့်ရက်ထက် ၁၂ ရက်စော၍ အိတ်ဖြုတ်ထားရန် လိုအပ်သည်။

သရက်သီးကို အိတ်စွပ်ပေးခြင်းဖြင့် ဆွတ်ခူးရမည့်ရက်ကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်ခြင်း၊ အလေအလွင့်နည်းသဖြင့် ဝင်ငွေပိုမိုရရှိခြင်း၊ ပိုးသတ်ဆေးအာနိသင်မရှိသဖြင့် စားသုံးသူအန္တရာယ်ကင်းခြင်း၊ ဓာတုဆေးများလျော့သုံးရသဖြင့် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာခြင်း၊ အနာအဆာကင်းခြင်း၊ ပိုးမွှားရောဂါပျက်ဆီးမှုမရှိခြင်း၊ ရောင်းပန်းလှဈေးကောင်းရခြင်း အကျိုးကျေးဇူးများ ထပ်မံရရှိနိုင်သည်။

သရက်သီးသည် အမျိုးအစားပေါ်မူတည်၍ လည်းကောင်း၊ ဒေသအပေါ်မူတည်၍လည်းကောင်း ရင့်မှည့်ချိန်အနည်းငယ်ကွာခြားမှုရှိသည်။ သရက်သီးအိတ်စွပ်မီ အိတ်ပေါ်တွင် အမှတ်စဉ်နှင့် ရက်စွဲရေးသားထားခြင်း (သို့မဟုတ်) အမှတ်စဉ်နှင့် အိတ်စွပ်သည့်ရက်အလိုက် သင်္ကေတတစ်ခု မှတ်သားပြီး ရွယ်တူသရက်သီးများအား အိတ်စွပ်ထားခြင်းဖြင့် ဆွတ်ခူးရမည့်ရက်နှင့်အရေအတွက်ကို သိရှိနိုင်သည်။ ဈေးကွက်ကို ချိန်ကိုက်နိုင်သည်။ မျိုးပေါ်မူတည်၍ ပန်းပွင့်ပြီး ၉၅ ရက်တွင် ဆွတ်ခူးနိုင်သည်။ ဆွတ်ခူးချိန်တင် အသီးရင့်မှည့်မှုသေချာစေရန် အသီးကို ရေတွင်ချကြည့်ပါက နှစ်မြှုပ်သွားလျှင် ဆွတ်ခူးသင့်သောအချိန်ဖြစ်သည်။

သရက်သီးအိတ်စွပ်ခြင်းဖြင့် အရည်အသွေးကောင်းစေပြီး ဈေးကောင်းရစေရန်အတွက် နှစ်စဉ်ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ သရက်ပင်ကို ပုံသွင်းပြုပြင်ပေးခြင်း၊ နှစ်စဉ် ပုံမှန်ပွင့်သီးစေရန် မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းပြုပြင်ခြင်း၊ အာဟာရကျွေးခြင်း၊ သီးထွက်ကာလရှည်ကြာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် နည်းပညာများဖွံ့ဖြိုးလာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ထုပ်ပိုးသယ်ယူပို့ဆောင်သည့်စနစ်များ ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်ခြင်းတို့ပင်ဖြစ်သည်။

သို့ပါ၍ သရက်သီးကို စနစ်တကျအိတ်စွပ်ပေးခြင်းဖြင့် ပြည်ပပို့ကုန်အတွက် အရည်အသွေးကောင်းသရက်သီးများရကာ စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်ပိုမိုရရှိလာမည် ဖြစ်သည်။

စစ်တွေမြို့နယ်တွင် ကောက်စိုက်စက်ဖြင့် လေ့ကျင့်ခြင်းသရုပ်ပြ မျိုးစေ့ မြေဩဇာနှင့်ပိုးသတ်ဆေးဆိုင်များ စစ်ဆေး

စစ်တွေ မေ ၉

UN Women မှ လှူဒါန်းသော ကောက်စိုက်စက်ဖြင့် လေ့ကျင့်ခြင်းနှင့်သရုပ်ပြ စိုက်ပျိုးခြင်း ကွင်းသရုပ်ပြပွဲကို စစ်တွေမြို့နယ် ဂန့်ဂေါကျွန်းကျေးရွာ တောင်သူ ဦးလှစောထွန်း၏ လယ်မြေ ၀ ဒသမ ၂၅ ဧကတွင် ယနေ့ကျင်းပသည်။ (ပုံ)

ရှေးဦးစွာ ပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးသိုက်စိုးက တောင်သူများအား ရှင်းလင်းပြောကြားရာတွင် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် လယ်ယာလုပ်သားရှားပါးခြင်း၊ လုပ်ခ ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်ခြင်းတို့ကြောင့် စပါးစိုက်ပျိုးရာတွင် ကြိတ်စိုက်စနစ်ကိုသာ အသုံးပြုနေကြကြောင်း၊ ယခုလှူဒါန်းခဲ့သည့် ကောက်စိုက်စက်ကို ကျွမ်းကျင်အောင် သေချာစွာလေ့ကျင့်သင်ကြားပြီး ယခုနှစ် မိုးစပါးရာသီတွင် လက်တွေ့အသုံးချနိုင်ပါက တောင်သူများ၏ ကောက်စိုက်လုပ်သား ရှားပါးခြင်းနှင့် ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်ခြင်းကို ကျော်လွှားနိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊ စက်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းများကို လည်း တတ်မြောက်အောင် သင်ကြားထားကြစေလို

ကြောင်း ပြောကြားသည်။ ထို့နောက် စစ်တွေမြို့နယ် စက်မှုလယ်ယာဦးစီးဌာနမှူးက ကောက်စိုက်စက်ကို လက်တွေ့မောင်းနှင်သရုပ်ပြကာ စနစ်တကျသင်ကြားပေးပြီး ၁၄ ရက်သား ပျိုးပင်များဖြင့် စိုက်ပျိုးနိုင်အောင် ပျိုးထောင်ခြင်းကို ရှင်းလင်းသရုပ်ပြသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးနှင့်အဖွဲ့သည် စစ်တွေမြို့နယ်အတွင်းရှိ ပိုးသတ်ဆေး၊ မြေဩဇာနှင့် မျိုးစေ့အရောင်းဆိုင်များ စစ်ဆေးနေမှုကို သွားရောက်ကြည့်ရှုအားပေးကာ လယ်ယာသွင်းအားစုများအတူအပကင်းစင်ရေးအတွက် စစ်ဆေးပညာပေးရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးမှာကြားသည်။

သရက်ခြံပိုင်ရှင်များနှင့် သရက်သီးရောင်းဝယ်ဖောက်ကားသူများသည် သရက်သီးကို အိတ်စွပ်ခြင်းဖြင့် အရည်အသွေးကောင်းသရက်သီးများ ရရှိကြသဖြင့် ဈေးကောင်းရရှိသည့်အကျိုးကျေးဇူးကို လက်တွေ့ခံစားနေကြပြီဖြစ်သည်။

သရက်သီးအိတ်စွပ်ရမည့်အချိန်သည် အရည်အသွေးကောင်းရရှိရန် အဓိကသောချက်ဖြစ်သည်။ သရက်ပန်းပွင့်ပြီး ရက်ပေါင်း ၅၅ မှ ၆၀ ရက်၌ သရက်သီးအရွယ်အစား ကြက်ဥအရွယ်ရှိလာချိန်တွင် အိတ်စွပ်ပေးရန် လိုသည်။ အိတ်စွပ်မီ သရက်ခင်းတွင် ရောဂါပိုးမွှားကျရောက်မှု ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးရန် လိုသည်။ စစ်ဆေးပြီးပါက အရွယ်ညီသောအသီးများကို ရွေးချယ်၍ အိတ်စွပ်ရန်လိုသည်။ ပိုးမွှားရောဂါရှိပါက ပိုးသတ်ဆေး၊ မှိုသတ်ဆေးဖျန်းပြီး သုံးရက်ကျော်မှသာ အိတ်စတင်စွပ်ရန် သတိပြု

ရေးပြချင်သူ အရေး: ၈၈၈၆၂၂၄

ရာသီအပူ - သားသမီးအပူ

ယခု တလော မြန်ပြည်တစ်ဝန်း အပူချိန်မြင့်တက်နေသဖြင့် ကလေးလူကြီးမကျန် ကျန်းမာရေးကို အထူးဂရုစိုက်နေကြရသည်။

သူကတော့ အသက်အရွယ်ရလာပြီ ဖြစ်သဖြင့် ပို၍ဂရုစိုက်နေရသည်။ ဒီကြားထဲ သူနှင့်ရွယ်တူ ခင်မင်ရင်းနှီးသူ သုံးလေးယောက် ရက်ပိုင်းပဲခြားပြီး လောကထဲမှ ရှေ့ဆင့် နောက်ဆင့် ထွက်ခွာသွားကြသဖြင့် စိတ်ဓာတ်မကျ အောင် အားတင်းရင်း ကျန်းမာရေးကို ပို၍ ဂရုစိုက်နေရသည်။

ထိုမျှသာမက ရောဂါတစ်စုံတစ်ရာ ရှိနေလျှင် ကြိုတင်ကုသကာကွယ်နိုင်ရန် သူ့ကိုသားသမီးများက ခန္ဓာတစ်ခုလုံး အတွက် ဆေးစစ်ကြည့်စေခဲ့ရာ ဝမ်းသာ စရာကောင်းသည်မှာ ဆေးစစ်ချက် မှတ်တမ်းများအရ ဘာရောဂါမျှ မည်မည် ရရမရှိဟုဆိုသဖြင့် စိတ်တော့ အေးသွား ရသည်။

သို့သော် အသက်အရွယ်ကြီးရင့် လာသူများအဖို့ မလွဲမသွေကြိုလာရသည့် အခြင်းနှင့်နာခြင်း (ဧရာနှင့်ဗျာဓိ)တွင် ဧရာကို

မြတ်နိုး(လှိုင်)

လိမ်လို့မရ၊ ဗျာဓိကိုလည်း ရှောင်လို့ မရနိုင်ပေ။ ထိုမှအလွန် ဧကန်ကြိုလာ ရမည့် သေခြင်းတရား (မရဏ)အတွက် လည်း အမြဲပြင်ဆင်နေရပြီ ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်မျိုးတွင် သူနှင့်ခင်မင်ရင်း နီးသည့် စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦး၏ ဆိုစကားတစ်ရပ်ဖြစ်သည့် **“အသက် ရှည်တယ်၊ တိုတယ်ဆိုတာ မျိုးရိုးနဲ့ မဆိုင်ဘူး၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက် ခြင်းနဲ့သာ ဆိုင်တယ်”** ဆိုစကားကို လည်း အလေးဂရုမူကာ မိမိကိုယ်ကိုသာ အစဉ် စောင့်ရှောက်နေရတော့သည်။

တိုင်းရင်းဆေးပညာအလို အရ **“အာရုံ၊ နေရာ၊ ဆေး၊ အစာ လေးဖြာ သတိပြု၊ တစ်ခုခုသာ ချို့ယွင်းပါ၊ ရောဂါမပျောက်မှု”**ဟူသည့် အဆုံးအမ ကိုလည်း အမြဲနုလုံးသွင်းထားရသည်။

ထိုသို့စောင့်ရှောက်နေသည့်ကြားမှ ယနေ့မနက် အိပ်ရာမှအထ ကိုယ်လက် တွေလေးလံကာ အဆစ်အမြစ်တွေပါ နာကျင်နေတာကို သူ့စားရသည်။

အမြဲပြနေကျဆရာဝန်ကြီးကို သွားပြလိုက်တော့ ကိုယ်အပူချိန် ၉၉ ဒီဂရီ

ကျော်နေသည်။ အဖျားသွေးနည်းနည်း ရှိသည်တဲ့။

ဟုတ်ပေသားပဲ။ မနေ့က နေတအားပူသဖြင့် သူ့အိမ်ပြင်သို့ မထွက်ဘဲ အိမ်ထဲမှာနေရင်း အဲယားကွန်း နည်းနည်းဖွင့်မိသည်။ ပူလွန်းသဖြင့် အဲယားကူလာကိုလည်း တိုက်ရိုက် မဟုတ်ဘဲ သွယ်ဝိုက်၍ အအေးခံမိသည်။ ဒါကြောင့် အအေးပတ်သွားတာဖြစ်မည်။

ဆရာဝန်ကြီးက ဆေးတစ်လုံးထိုး သောက်ဆေးအချို့ ပေးလိုက်သဖြင့် ကြာဆံပြုတ်ကလေးစားကာ ဆေးသောက် ပြီး မိန်းမအနားယူနေမိသည်။

မှေးခနဲအိပ်ပျော်သွားရုံပဲ ရှိသေး “ကလင်-ကလင်”မြည်လာသည့်ဖုန်းသံ ကြောင့် သူ ဖြတ်ခနဲနိုးလာကာ ဖုန်းကို နားထောင်လိုက်ရာ “အဖေ - ကျွန်တော် ပါ၊ အဖေသမီး အခုပဲ ရင်ထဲကပူပြီး အောင့်လာလို့ ဆေးရုံလာပြပြီး ဆေးရုံ တင်လိုက်ရတယ်၊ အနားမှာ ကျွန်တော် တို့သားအဖ စောင့်ကြည့်နေတယ်၊ အမျိုး သမီးဆောင်မှာ အမျိုးသားမစောင့်ရလို့ အစောင့်စီစဉ်ခဲ့ပြီးရင် ကျွန်တော်တို့

သားအဖ အိမ်ကို ပြန်မယ်”

အချိန်ကိုကြည့်လိုက်တော့ ည ၁၁ နာရီခွဲ။ တစ်ဖက်က ဖုန်းပြောသူမှာ သူ့သမီးကြီး၏ခင်ပွန်း။ လေးနှစ်ခွဲ မြေးကလေးပါခေါ်ပြီး ဆေးရုံကိုရောက်နေ ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

သမီးကြီးဆေးရုံတင်လိုက်ရကြောင်း ကြားသိလိုက်ချိန်တွင် မိမိ၏ဝေဒနာပင် ဘယ်ရောက်သွားသည်မသိတော့။

သမီးကြီးအကြောင်းကို သူဆက်၍ စဉ်းစားနေမိသည်။ မွေးကတည်းက ချူချာလှသည့် သမီးဦးမို့ ပိုးမွှေးသလို မွေးခဲ့ရသည်။ ဗဟိုအမျိုးသမီးဆေးရုံ ကြီးမှာ သူ့ကိုမွေးပြီးကတည်းက ကလေး ဆေးရုံကြီးနှင့် နေအိမ်ကို အိမ်ဦးနှင့် ကြမ်းပြင်ပမာ အခေါက်ခေါက် အခါခါ ကူးလူးဆက်ဆံခဲ့ရသည်။

မူလတန်းကျောင်းသူဘဝရောက်မှ တဖြည်းဖြည်းရောဂါကင်းစင်သွားကာ ဘွဲ့ရပြီး အိမ်ထောင်သည်ဘဝ သားဦး ကလေးရသည်အထိ ကျန်းမာရေး ကောင်းနေဆဲပင်။

သို့သော် ယခုဘာဖြစ်ပြန်သည်

မသိ။ မိုင် ၄၀၀ ကျော်က သမက်ထံမှ ဖုန်းဝင်လာပြီးကတည်းက သူပြန်အိပ်၍ မရတော့ဘဲ မိဘနှစ်ပါးစလုံး ဖုန်းသတင်း စောင့်ရင်း ထိုညက မိုးစင်စင်လင်းသွားပါ တော့သည်။

မနက်စောစော သမက်ထံက ဖုန်းဝင်လာမှ သူ အနည်းငယ်စိတ်အေး သွားရတော့၏။

ဆရာဝန်ကြီးတွေက စစ်ဆေးကြည့် လိုက်တော့ အသက်အန္တရာယ် မစိုးရိမ်ရ သော်လည်း စစ်ဆေးသင့်တာတွေ ဆက်လက်စစ်ဆေးပြီး အိမ်မှာ အနား ယူကာ ဆေးကုသမှုခံရပါဦးမည်ဟု ဆိုပါသည်။

တော်ပါသေးရဲ့။ အသက်အရွယ် ရလာသည့်မိဘနှစ်ပါးအဖို့ ခရီးအဝေးကြီး ကို ချက်ချင်းလိုက်သွားစရာပေါ်မလာ သည်ကိုပင် ကံကြမ္မာကို ကျေးဇူးတင်နေ ရပါသည်။

ပေါက်တောမြို့နယ်တွင် စိုက်ပျိုးရေးဝန်ထမ်း စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ရေးသင်တန်း ဖွင့်လှစ်

စစ်တွေ မေ ၈

ရခိုင် ပြည်နယ် ပေါက်တောမြို့နယ် ဝန်ထမ်းစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး သင်တန်းဖွင့်ပွဲကို စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ရခိုင်ပြည်နယ် ဦးစီးမှူးရုံးတွင် ယနေ့ဖွင့်လှစ်ရာ ပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးသိုက်စိုးက သင်တန်းဖွင့်အမှာစကားပြောကြားပြီး သင်တန်းသား၊ သင်တန်းသူ ၃၆ ဦး တက်ရောက်ကြသည်။

ရှေးဦးစွာ ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးက အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားရာ တာဝန်ထမ်းဆောင် နေကြသော ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ဌာန၏အဓိကတာဝန်ကြီးသုံးရပ်ဖြစ်သည့် မျိုးကောင်း မျိုးသန့်မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ရေး၊ လေ့ကျင့်ပညာပေးရေး၊ သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး တာဝန် များကို အောင်မြင်အောင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ရေး၊ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး၊ တောင်သူများလူမှုစီးပွားဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေး၊ တောင်သူများ လက်ဝယ်သို့ ခေတ်မီနည်းပညာများရောက်ရှိရေး၊ ရိတ်သိမ်းချိန် အလေအလွင့်လျှော့ချရေး အတွက် စက်ကိရိယာများအသုံးပြုရေး၊ သီးနှံစိုက်စွမ်းအား တိုးတက်လာစေရေး၊ သွင်းအားစုများ အရည်အသွေးမှန်ကန်စေရေး၊ ရာသီဥတု နှင့်လိုက်လျောညီထွေရှိသည့် သီးနှံများ စိုက်ပျိုးနိုင်ရေးတို့ကို ထည့်သွင်းမှာကြားသည်။

ထို့နောက် သင်တန်းတွင် ဘက်စုံအဆင့်မြင့် နည်းပညာသုံးစံပြကျေးရွာ အကောင် အထည်ဖော်ရေးနှင့် ဘက်စုံပိုးမွှားရောဂါကာကွယ်နိုင်မှုနည်းပညာများကို ထည့်သွင်းပို့ချသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

အတွေးနှင့် သုတ

စိတ်ပြိုင်ပွဲ

မောင်မြင့်အောင်

“လူ” ဆိုသည်မှာ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ဝါသနာနှင့်ခံစားမှုချင်း မတူညီကြသလို နောက်ခံကားနှင့် ဘဝဖြတ်သန်းမှုချင်းလည်း ခြားနားကြသည်။ ပြည့်စုံသူဖြစ်စေ၊ နှမ်းပါးသူဖြစ်စေ၊ ချစ်ခြင်းမေတ္တာစာနာစိတ် နှင့်စိတ်ဓာတ်ကောင်းဖို့သာ အရေးကြီးသည်”ဟု ကျွန်တော့်အမေက ပြောဖူးသည်။ ထို့ကြောင့် မိဘဆရာသမားများနှင့် ဘာသာတရား၏အဆုံးအမကိုနားထောင်ရင်း မပြည့်စုံသည့်တိုင် ဘဝကို အဓိပ္ပာယ်ရှိရှိဖြတ်သန်းနေမိသည်။

ကျွန်တော့်မှာ အရင်းနှီးဆုံးသူငယ်ချင်းသုံးယောက် ရှိသည်။ ကျွန်တော်နှင့် မျိုးအောင်က ဝန်ထမ်းဖြစ်ပြီး ကျော်မိုးထွန်းက အဆင်ပြေသည်။ ချမ်းသာသောမိသားစုက ထွက်ပေါ်လာသောကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ‘မထသ’ကို ချစ်ချင် ယောင်ဆောင်နေတုန်းက သူက ကိုယ်ပိုင်ကားစီးသည်။ ယခု ကျွန်တော်တို့ YBS ကို အလှူအယက်တိုးတက်နေသော အချိန် မှာလည်း သူက မော်ဒယ်မြင့်သော WISH ကားနှင့် လှုပ်ရှားသည်။ တယ်လီဖုန်းနှင့်ဆက်စပ်ပစ္စည်းအရောင်းဆိုင် ပိုင်ရှင်မို့ အမြဲတမ်းတောက်ပြောင်နေသူလည်း ဖြစ်သည်။

သို့သော် သူက ငယ်သူငယ်ချင်း ကျွန်တော်တို့ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်ကိုတော့ သံယောဇဉ်ရှိသည်။ သူ ဘယ်သွားသွား၊ ဘာလုပ်လုပ် ကျွန်တော်တို့ကို ခေါ်သည်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်နှင့်မနီးမဝေးဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်က သူနှင့်ပိုပြီးထိတွေ့မှုများသည်။ ထို့ပြင် မကြာခဏလည်း သူ့အိမ်ကိုခေါ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ကို ကျွေးမွေးသည်။ ကျွန်တော် က စာရေးဆရာဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော့်ကို ‘မျိုးအောင်’ထက် ပိုပြီး လေးစားသည်။

သို့သော် ကျွန်တော်နှင့်သူက အရင်းနှီးဆုံးငယ်သူငယ်ချင်း ဖြစ်သော်လည်း ကိန်းဂဏန်းဆက်စပ်မှုမရှိပေ။ ဆိုလိုသည်မှာ မည်မျှပင် ငွေကြေးအခက်အခဲရှိပါစေ ကျော်မိုးထွန်းထံ အကူ အညီမတောင်းခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ကျွန်တော်သတိထားမိ သလောက် ညီအစ်ကိုမောင်နှမ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများ မိတ်ပျက်ခြင်း၊ သဘောထား ကွဲလွဲခြင်း၊ ရန်သူလိုဖြစ်သွား ကြခြင်း၏အဓိကအကြောင်းရင်းမှာ ‘ငွေ’ကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု

နားလည်ထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

× × ×
ယနေ့လည်း ကျော်မိုးထွန်းနှင့်ကျွန်တော် မင်္ဂလာဆောင် တစ်ခုသို့ ကားနှင့်ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ မကြာခင် မီးပွိုင့်တစ်ခု မှာ ကားရပ်နေစဉ် သူက သတင်းစာရောင်းသည့် ၁၄-၁၅ နှစ်အရွယ် ကောင်လေးတစ်ယောက်ထံက ‘စံတော်ချိန်’ သတင်းစာတစ်စောင်ကို ဝယ်သည်။

‘သုံးရာ’ဟုဆိုသဖြင့် သူကပိုက်ဆံအိတ်ကိုဖွင့်ပြီး ရှာသည်။ ကျွန်တော်တွေ့လိုက်ရသည်က ‘၁၀၀၀’တန်၊ ‘၅၀၀၀’တန်နှင့် ‘၁၀၀၀’တန်၊ ‘၅၀၀’တန်တချို့ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူကချင်ချက်ထုတ်မပေးပေ။ ပိုက်ဆံအားလုံးကို မွှေးနှောင်ရှာသည်။ အတော်ကြာမှ ‘၅၀၀’တန် အဟောင်း အနှမ်းလေးတစ်ရွက်ကို ထုတ်ပေးလိုက်၏။ သူပေးသည့်ပိုက်ဆံ မှာ တိပ်နှင့်ကပ်ထားသည့်ဒဏ်ရာတွေကိုလည်း တွေ့သည်။ သူ့ကိုလည်း နားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်သွားမိသည်။

သို့သော် ကောင်လေးက မငြင်းပေ။ ‘၂၀၀’ပြန်အမ်းရန် သူ့လွယ်အိတ်သေးသေးလေးထဲ ရှာနေသည်။

“ဟေ့ကောင် - မြန်မြန်လုပ်ကွာ၊ မီးပွိုင့်က စိမ်းတော့မှာ” ထိုစဉ် ကောင်လေးက ‘၂၀၀’တန် ခပ်လတ်လတ် တစ်ရွက်ကို ထုတ်ပေးရင်း သူ့ကိုစကားတစ်ခွန်း ပြောလိုက်၏။ “ဟုတ်ကဲ့ပါဦး နှစ်ရာတန်တွေက အဟောင်းအနှမ်းတွေ များလွန်းလို့ ကောင်းတဲ့အရွက်လေး ရှာနေရလို့ပါ”

ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းသည် ငွေကြေးပြည့်စုံသူဖြစ်သဖြင့် အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့်နေနိုင်သူဖြစ်သည်။ သို့သော် . . .။

၂၀၁၉ ခုနှစ် ဧပြီ ၁၆ ရက် နေ့လယ်ပိုင်းမှာ ပြင်ပသတင်းဌာနများက မြန်မာ့ဆန်တန်ချိန် ၁၈၀၀၀ စားသုံးရန် မသင့်၍ အိုင်ဗရီကို့စ်နိုင်ငံက ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်ကြောင်း သတင်းဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒီသတင်းဖော်ပြချက်ကြောင့် မြန်မာ့ဆန်များ သိက္ခာကျပြီး နာမည်ပျက်ခဲ့ရပါတယ်။ မြန်မာ့ဆန်စပါးလောကကြီးတစ်ခုလုံးလည်း တုန်လှုပ်သွားပြီး ယူကျုံးမရဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

ဒီသတင်းဟာ နာရီပိုင်းအတွင်းမှာပဲ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးသာမက ကမ္ဘာနိုင်ငံအချို့ထိပါ ပျံ့လွင့် သွားခဲ့ရာ မြန်မာ့ဆန်စပါးလောကပို၍ပင် အပူလုံးကြွယူကျုံးမရဖြစ်ရပါတယ်။ ဒီသတင်းပျံ့လွင့်လာပြီး နာရီပိုင်းအတွင်းမှာပဲ မြန်မာနိုင်ငံဆန်စပါးအသင်းချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးရဲမင်းအောင်၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဦးအောင်သန်းဦးနဲ့ အသင်း၏ဗဟို အလုပ်အမှုဆောင်တွေ ခေါင်းချင်းရိုက်ဆွေးနွေးပြီး အဖြစ်မှန်ကို တုံ့ပြန်သတင်း ထုတ်လွှင့်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုံ့ပြန် သတင်းအကျဉ်းချုပ်ကတော့

“မြန်မာနိုင်ငံက ကုမ္ပဏီသုံးခုဖြစ်သော ရွှေပါရောင်ကုမ္ပဏီမှ ဆန်တန် ၁၃၅၀၀၊ ဧရာဟင်္သာ ကုမ္ပဏီမှ ဆန်တန် ၅၀၀၀၊ မြန်မာ့စီးပွားရေး ကော်ပိုရေးရှင်းကုမ္ပဏီလီမိတက်မှ ဆန်တန် ၈၀၀၀ စုစုပေါင်း ဆန်တန်ချိန် ၂၂၀၀၀

၁၃၅၀၀ မြန်မာစီးပွားရေးကော်ပိုရေးရှင်းကုမ္ပဏီလီမိတက်မှ ဆန်တန်ချိန် ၈၀၀၀ နှင့် ဧရာဟင်္သာကုမ္ပဏီမှ ဆန်တန်ချိန် ၅၀၀၀၊ စုစုပေါင်း ဆန်တန်ချိန် ၂၂၀၀၀ အား သင်္ဘောပေါ်အရောက် ဈေးနှုန်း FOCဖြင့် ဝယ်ယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းဆန်များအား တင်ဆောင်မည့် MV Ocean Princess သင်္ဘောဟာ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဩဂုတ် ၂၀ ရက်မှာ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီး ဆန်တန်ချိန် ၂၂၀၀၀ ကို အရည်အသွေးစစ်ဆေးသည့် ကုမ္ပဏီ Bureau Veritas ၏ စစ်ဆေးအတည်ပြုချက်ဖြင့် တင်ဆောင်၍ ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၁၂ ရက်တွင် ထွက်ခွာခဲ့ပါတယ်။ ထို့အပြင် အိန္ဒိယနိုင်ငံဆိပ်ကမ်းမှာ ဆန်တန်ချိန် ၁၄၀၀၀ အား ထပ်မံတင်ဆောင်ခဲ့ပြီး ဂီနီနိုင်ငံ Conakry ဆိပ်ကမ်းသို့ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်မှာ ဆိုက်ရောက်ခဲ့တာ တွေ့ရပါတယ်။

ဂီနီနိုင်ငံရှိ Conakry ဆိပ်ကမ်းမှာ ၎င်းသင်္ဘောပေါ်မှဆန်တန်ချိန် ၄၀၀၀ ခန့်ချခဲ့ပြီး ဆန်အိတ်အချို့တွင် အလေးချိန်မပြည့်သည့်အကြောင်း ပြချက်ဖြင့် ဆက်လက်လက်မခံသဖြင့် တိုဂိုနိုင်ငံသို့ရောင်းချရန် သွားရောက်ခဲ့ရာ ယင်းနိုင်ငံမှလည်း ထပ်မံငြင်းပယ်ခံရတာ တွေ့ရှိရပါ

ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် သင်္ဘောတင်သည်မှ ကုန်ပစ္စည်းချသည့်အချိန်အထိ ခုနစ်လကျော်ကြာမြင့်ခဲ့ခြင်းနှင့် သင်္ဘောတင်ချိန်နှင့် သင်္ဘောပေါ်တွင် ရေငွေ့ဝင်ခြင်းများကြောင့်သာ ဆန်အရည်အသွေးထိခိုက်မှု ဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ ဆန်များရောင်းချသည့်ကုမ္ပဏီများရဲ့ တင်ပြချက်အရ သိရှိရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

အိုင်ဗရီကို့စ်အာဏာပိုင်များက မြန်မာ့ဆန်များဖျက်ဆီးခဲ့ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာ့ဆန်များတင်ပို့သည့်ဈေးကွက် ထိခိုက်မှုမရှိဘဲ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဧပြီ ၁ ရက်မှ ၉ ရက်အထိ ပို့ကုန်လိုင်စင်ခွင့်ပြုထားသည့် အာဖရိကနိုင်ငံများသို့ ဆန်တန်ချိန် ၂၇၉၉၅ တန်၊ အာရှနိုင်ငံများသို့ ဆန်တန်ချိန် ၁၁၉၀ တန်၊ ဆန်ကွဲ ၁၁၅၀ တန်၊ ဥရောပနိုင်ငံများသို့ ဆန်တန်ချိန် ၁၅၂၇၀ တန်၊ ဆန်ကွဲ ၁၉၀၀၀ တန်တို့ကို ပုံမှန်အတိုင်း ဆက်လက်တင်ပို့လျက်ရှိတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အိုင်ဗရီကို့စ်အာဏာပိုင်များက မြန်မာ့ဆန်များဖျက်ဆီးခဲ့ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာကုမ္ပဏီများ အနေဖြင့် ငွေရေးကြေးရေးနစ်နာမှုမရှိကြောင်းနှင့် တာဝန်မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ သို့သော်လည်း ဤဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး တာဝန်ရှိသူများပါဝင်သော စုံစမ်းရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း၍ ဆန်တင်ပို့သည့်ကုမ္ပဏီများ၊

အောင်ဆန်း (စိုက်ပျိုးရေး)

အိုင်ဗရီကို့စ်က မြန်မာ့ဆန်များအား ဖျက်ဆီးခဲ့သည့်ပြဿနာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ - - -

ကို Olam International Co.Ltd(မြန်မာအခြေစိုက် စင်ကာပူကုမ္ပဏီ)က အာဖရိကတိုက်မှ Guinea သို့ရောင်းရန် (FOB) သင်္ဘောပေါ်ရောက် တန်ဖိုးငွေချေစနစ်ဖြင့် ဝယ်ယူခဲ့ပါသည်။ ဝယ်ယူသည့်ကုမ္ပဏီသည် သင်္ဘောမတင်မီ အရည်အသွေးစစ်ဆေးသည့် Bureau Veritas ကုမ္ပဏီနှင့် စိတ်ကြိုက်စစ်ဆေးအတည်ပြု၍ MV Ocean Princess သင်္ဘောပေါ်သို့တင်ဆောင်ပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၁၂ ရက်တွင် ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းမှ ထွက်ခွာသွားခဲ့ပါသည်။ ယခုဆန်ဖျက်ဆီးခံရသည့် သတင်းဖြစ်ပေါ်ချိန်နှင့် သင်္ဘောထွက်ခွာချိန်အထိ ခုနစ်လ၊ ရှစ်လကျော်ခန့် ကြာသည်အထိ ဆန်များသင်္ဘောပေါ်မှမချနိုင်ခဲ့ပါ။ အဆိုပါဆန်များကို FOBစနစ်ဖြင့်ရောင်းချခဲ့ရာ ရောင်းချသည့်ကုမ္ပဏီများသည် ရောင်းချသည့် ဆန်များကို သင်္ဘောရောက်သည်ထိ တင်ပို့ပေးရန်တာဝန်ရှိပြီး ဆန်ဝယ်ယူသူသည် ဝယ်ယူသည့်ဆန်များ သင်္ဘောပေါ်သို့ရောက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ကုန်ပစ္စည်းနှင့်ပတ်သက်၍ ပေါ်ပေါက်လာသည့် ဆုံးရှုံးမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်အားလုံး တာဝန်ရှိသည်ဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆန်ရောင်းသော ကုမ္ပဏီများနှင့်မသက်ဆိုင်တော့ပါ။ အဖြစ်မှန်ကို အမြန်ဆုံးစုံစမ်းစစ်ဆေး၍ ထုတ်ပြန်ပေးသွားမည် ဖြစ်ပါသည်”ဟု ဖြစ်ပါသည်။

တယ်။ ၎င်းမှဆက်လက်ထွက်ခွာခဲ့ရာ အိုင်ဗရီကို့စ်နိုင်ငံ Abidjan ဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။

အဆိုပါဆန်များကို မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်တင်ဆောင်ရန် Olam International Co.,Ltd ကိုယ်စားလှယ်များက စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉ ရက်မှာ လာရောက်တွေ့ဆုံတင်ပြမှုအရ စုစုပေါင်းဆန်တန်ချိန် ၁၈၀၀၄ ဒသမ ၅၅ တန်အား ပြန်လည်သယ်ယူရန် Repair & Return စနစ်ဖြင့် သွင်းကုန်ပါမစ်သုံးစောင်ထုတ်ပေးခဲ့တာ တွေ့ရပါတယ်။ ၎င်းဆန်များ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာပါက မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ပြန်လည်တင်ပို့ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ကို စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဖွဲ့၍ စိစစ်ရန်စီစဉ်ခဲ့တာ တွေ့ရပါတယ်။ သို့သော်လည်း အဲဒီသင်္ဘောဟာ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လာခဲ့ခြင်းမရှိဘဲ မြန်မာ့ဆန်များစားသုံးရန်မသင့်၍ အိုင်ဗရီကို့စ်နိုင်ငံအာဏာပိုင်များက ဖျက်ဆီးခဲ့ကြောင်း ပြည်ပသတင်းဌာနများက ဖော်ပြခဲ့သဖြင့် မြန်မာ့ဆန်များ၏ နာမည်ကောင်းကို ထိခိုက်စေခဲ့တယ်လို့ ပါရှိခဲ့ပါတယ်။

အရည်အသွေးစစ်ဆေးသည့် Bureau Veritas ကုမ္ပဏီနှင့် ဆန်ဝယ်ယူသည့် Olam Interantional Co.,Ltd တို့ကို အသေးစိတ်စုံစမ်း စစ်ဆေးသွားမည်ဆိုတာ တွေ့ရှိရပါတယ်။

အိုင်ဗရီကို့စ်အာဏာပိုင်များက မြန်မာ့ဆန်များကို ဖျက်ဆီးလိုက်တဲ့ သတင်းဂယက်ဟာ နာရီပိုင်းအတွင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသာမက ကမ္ဘာ့အချို့နိုင်ငံများအထိပါ ပျံ့လွင့်ရိုက်ခတ်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒီဖြစ်စဉ်ဟာ မြန်မာ့ဆန်ဈေးကွက်ကို ရွာပြင်ထုတ်နယ်နှင့်ဖို့ထိ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ဆောင်ရွက်ခဲ့တာလားဆိုတာ စုံစမ်းစစ်ဆေးချက်ရလဒ်ကို စောင့်ကြည့်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံက ပြည်ပဆန်တင်ပို့ရာမှာ တန်ချိန် ၁ ဒသမ ၅ သန်းမှသည် ၃ ဒသမ ၅၉ သန်းအထိ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် မြင့်တက်တင်ပို့နိုင်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကိုအရှိန်နဲ့ပြေးနေတဲ့မြင်းကို ခြေထောက်တုံးခု တန်းခံလုပ်တာလားဆိုတာ မြန်မာနိုင်ငံဘက်က သတိမူရမယ့်အချက်ပါပဲ။

မြန်မာနိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားများဟာ ဆန်ကိုအဓိကစားသုံးကြပါတယ်။ ဆန်ဟာမြန်မာ့ရဲ့အဓိကရိက္ခာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေ့ထုတ်လုပ်ပြီး စားသုံးနေတဲ့ဆန်၊ ပြည်ပတင်ပို့နေတဲ့ဆန်များဟာ အရည်အသွေးကောင်း၊ ဘေးဥပဒ်ကင်းတဲ့ဆန်များသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဆန်ကြောင့် ဘေးအန္တရာယ် ကြုံရတယ်ဆိုတာ လုံးဝမရှိသေးပါဘူး။ ကောလဟာလသတင်းရဲ့ အကျိုးဆက်ကြောင့် အချို့အသိုက်အဝန်းမှာ မြန်မာ့ဆန်ဟာ ပြည်တွင်းမှာတောင် စားသုံးလို့မသင့်ပါ။ ယုံမှားသံသယဖြစ်လာတာ တွေ့ရပါတယ်။ အချို့ဆန်ဝယ်ယူမှုနှင့်တွေ့ကလည်း သို့လော သို့လောနဲ့ လက်တွန့်ဟန်ပြင် ဆင်ခြင်သုံးသပ်နေကြတာ တွေ့ရပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံဟာ ရိုးသားကြိုးစားတဲ့စိတ်ဓာတ်နဲ့ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် အားလုံးပိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းနေတဲ့နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုဖြစ်ပျက်တဲ့ဆန်ဖျက်ဆီးခံရတဲ့ကိစ္စမှာ ဥပဒေအရော၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရော၊ စိတ်စေတနာအရော မြန်မာဘက်က ရိုးသားပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရကလည်း ဆန်တင်ပို့တဲ့ကုမ္ပဏီများမှာ တာဝန်မရှိဘူးလို့ တရားဝင်ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ထားပါတယ်။

သို့ပါ၍ မြန်မာ့ဆန်များစားသုံးရန်မသင့်၍ ဖျက်ဆီးခံရသည့် အကြောင်းတစ်ရပ်ကိုအခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့သတင်းဆိုးများကို အားလုံးက အမှန်တရားအတိုင်း ရှုမြင်သုံးသပ်၍ လက်ခံကြစေချင်ပါတယ်။

တစ်ဖန် ဤဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဧပြီ ၂၃ ရက်က စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံဆန်စပါးအသင်းချုပ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းချုပ်၊ ဆန်များရောင်းချခဲ့သည့် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ သင်္ဘောပေါ်တင်မှုတွင် အရည်အသွေးစစ်ဆေးသည့်ကုမ္ပဏီများမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်တွေ့ဆုံ၍ အဖြစ်မှန်ပေါ်ပေါက်စေရေး ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။

တွေ့ဆုံဆွေးနွေးချက်အပေါ် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနက ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဧပြီ ၂၄ ရက်တွင် “မြန်မာနိုင်ငံမှ တင်ပို့ခဲ့သည့် ဆန်တန်ချိန် ၁၈၀၀၀ ကို အိုင်ဗရီကို့စ်အာဏာပိုင်များက စားသုံးရန် မသင့်ဟု ကြေညာ၍ ဖျက်ဆီးခဲ့သည့်ကိစ္စ”ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် သတင်းထုတ်ပြန်ချက် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။

သတင်းထုတ်ပြန်ချက်အရ အဆိုပါဖျက်ဆီးခံရသောဆန်များဟာ Olam International Co.,Ltd က အာဖရိကတိုက်ရှိ ဂီနီ (Guinea) သို့ တင်ပို့ရန် မြန်မာကုမ္ပဏီသုံးခုဖြစ်သော ရွှေပါရောင်ကုမ္ပဏီမှ ဆန်တန်ချိန်

ရန်ကုန် မေ ၂၇

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ မြန်မာနိုင်ငံသဘင်အစည်းအရုံး (ဗဟို) နာယက၊ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့အား လက်ခံတွေ့ဆုံ

စိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူသည် အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် ဌာနဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများနှင့်အတူ မေ ၂၇ ရက်ညနေပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံသဘင်အစည်းအရုံး (ဗဟို) နာယက ဦးချမ်းသာ၊ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဖိုးချစ်၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ (၁) ဦးမိုးဝင်းနှင့် ဒေါ်ပတ္တမြားကေခိုင်တို့ပါဝင်သောအဖွဲ့အား နေပြည်တော် ရုံးအမှတ် ၁၅ ရှိ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံးဧည့်ခန်းမ၌ လက်ခံတွေ့ဆုံသည်။ (ပုံ)

တွေ့ဆုံစဉ် မြန်မာနိုင်ငံ သဘင်အစည်းအရုံး ဗဟိုဥက္ကဋ္ဌ ဦးဖိုးချစ်နှင့် အစည်းအရုံးဝင်များက မြန်မာ့သဘင်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ကြိုးပမ်းနေမှုများနှင့် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်လိုသည့် လုပ်ငန်းရပ်များအား တင်ပြရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက သဘင်ဂီတအနုပညာရှင်များသည် မိမိတို့တတ်ကျွမ်းသည့်အနုပညာများဖြင့် နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အားဖြည့်ပါဝင်ခဲ့ကြသည်များကို ခေတ်အဆက်ဆက်တွေ့မြင်ခဲ့ရကြောင်း၊ မြန်မာယဉ်ကျေးမှု၏ ဂုဏ်ဒြပ်တစ်ခုဖြစ်သော ရိုးရာသုခုမအနုပညာလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့အတွက် မိမိတို့ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် အတတ်နိုင်ဆုံး ကူညီပေးနိုင်သည်များရှိပါက အားပေးကူညီမှုများ ဆောင်ရွက်ပေးသွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း ပြောကြားပြီး သဘင်အစည်းအရုံးဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ၊ သဘင်ရွာတည်ထောင်ရေးကိစ္စရပ်နှင့် သဘင်အစည်းအရုံးမြေနေရာရရှိရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးကြကြောင်း သိရသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း တစ်ပြိုင်နက်တစ်ဦးတည်း အသင်ပြင် နည်းပညာသုံး စံပြုကျေးရွာ ဆောင်ရွက်ရေး ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေး

ဘားအံ မေ ၂၈

ကရင် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့နှင့် GMSAEDC (Greater Mekong Subregion Agriculture and Education Development Center) တို့ ပူးပေါင်း၍ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် တစ်မြို့နယ်တစ်ရွာ ဘက်စုံအဆင့်မြင့်

နည်းပညာသုံးစံပြု ကျေးရွာ (IHTDV) လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကို မေ ၁၇ ရက် နံနက် ၉ နာရီတွင် ပြည်နယ် ဦးစီးမှူးရုံး အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးသန်းထိုက်က စံပြုကျေးရွာတွင် ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားရမည့် တာဝန်များကို ဆွေးနွေးမှာကြားကာ တက်ရောက်လာသူများက မိမိတို့မြို့နယ်အလိုက် တစ်မြို့နယ်တစ်ရွာ ဘက်စုံအဆင့်မြင့် နည်းပညာသုံးစံပြုကျေးရွာများနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းတင်ပြကြပြီး ပညာရှင်များက လိုအပ်သည်များကို ဖြည့်စွက်ညှိနှိုင်းပေးကြသည်။ ဆုဝေယ

ကရင်ပြည်နယ်တွင် ရွှေခရနှင့်ကြွက်အန္တရာယ် ကာကွယ် နှိမ်နင်းခြင်းနည်းပညာပေး (TOT) သင်တန်းဖွင့်လှစ်

ဘားအံ မေ ၂၈

ကရင် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့နှင့် GMSAEDC (Greater Mekong Subregion Agriculture and Education Development Center) တို့ပူးပေါင်း၍ ဝန်ထမ်းများစွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝပြီး လိုအပ်သည့်နည်းပညာများ ရရှိတိုးတက်စေရန်အတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ ကြီးမှူး၍ “ရွှေခရ” နှင့် ကြွက်ကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်းနည်းပညာပေး TOT သင်တန်းကို မေ ၂၄ ရက် နံနက် ၉ နာရီတွင် ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးရုံး အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပရာ သီးနှံဖျက် ရွှေခရနှင့်ကြွက်အန္တရာယ် ကြိုတင်ကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်းနည်းလမ်းများကို ပညာရှင်များက ဆွေးနွေးပို့ချကြသည်။ အဆိုပါသင်တန်းသို့ ပြည်နယ်၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်များမှ စိုက်ပျိုးပညာပေးဝန်ထမ်းများနှင့် NGOs/INGOs အဖွဲ့အစည်းများမှ ဝန်ထမ်းများ စုစုပေါင်း သင်တန်းသား၊ သင်တန်းသူ ၅၂ ဦး တက်ရောက်ကြသည်။ စမ်းပြည့်

မိုးကြိုကာလ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာပေးဆွေးနွေးပွဲ လှိုင်းဘွဲ့တွင် ကျင်းပ

လှိုင်းဘွဲ့ မေ ၂၇

မိုး ကြိုကာလတွင် သီးနှံများစိုက်ပျိုးရန်အတွက် လိုအပ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ နည်းပညာများကို တောင်သူလယ်သမားများ သိရှိဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ကရင်ပြည်နယ် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနနှင့် GMSAEDC တို့ပူးပေါင်း၍ ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာနမှ ကြီးမှူးကျင်းပသော မိုးကြိုကာလ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာပေး ဆွေးနွေးပွဲကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ် တဝန်ဖန်ကျေးရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၌ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန ဘားအံခရိုင်ဦးစီးမှူး (ယာယီ) ဦးရဲကိုကိုက အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားပြီး ပြည်နယ်မျိုးစေတာဝန်ခံ ဒေါ်အေးအေးက မျိုးစေတုတ်စိုက်ခင်းများတွင် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရွေးချယ် အသုံးပြုခြင်း၊ ပြည်နယ်မြေအသုံးချရေးတာဝန်ခံ ဒေါ်သင်းသင်းဆင့်က သီးနှံများမစိုက်ပျိုးမီ မြေဆီလွှာဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်ခြင်း၊ မြေဩဇာနှင့် သဘာဝမြေဆွေးထည့်သွင်းခြင်း အကျိုးကျေးဇူးများ၊ ပြည်နယ်သီးနှံကာကွယ်ရေးဌာနမှ ဦးစီးအရာရှိ ဒေါ်သန္တာဝင်းက ပိုးမွှားရောဂါများနှင့် သဘာဝပိုးသတ်ဆေး ပြုလုပ်သုံးစွဲနည်းများကို ဆွေးနွေးပို့ချပြီး လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ် တဝန်ဖန်ကျေးရွာ၊ ဥဒေါင်းကျေးရွာ၊ တခင်းလှကျေးရွာ တို့မှ တောင်သူ ၈၀ ဦးတို့ တက်ရောက်ကြသည်။ မြတ်သညာလှိုင်

တန့်ယန်းမြို့ နယ်တွင် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဌာနဆိုင်ရာများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်

တန့်ယန်း မေ ၁၉
ရှမ်း ပြည်နယ် (မြောက်ပိုင်း) တန့်ယန်းမြို့နယ် လွယ်ပန်ရွာတွင် မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာနက ငမြောင်တောင်ပိုင်း ကာကွယ် နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများ ရှင်းလင်းဟောပြောပွဲကို ယနေ့နံနက် ၁၀ နာရီက ကျင်းပသည်။ အခမ်းအနားတွင် မြို့နယ် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဒုတိယဦးစီးမှူး ဦးအောင်လှိုင်မြင့်က အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားပြီး ဖော (FAW) ငမြောင်

တောင်ပိုင်း ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေး လုပ်ငန်းများ၊ လယ်ယာမြေလုပ်ကိုင်ခွင့်၊ မြေယာအသုံးချမှုဆိုင်ရာများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပါ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အကြောင်း သိကောင်းစရာများကို သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များက ရှင်းလင်းဟောပြောကြသည်။ မင်းလွင်ဦး (ပြန်ဆက်)

ငှက် ပျောပင်တွင် ကျရောက်သောရောဂါများ အနက် ငှက်ပျောပျူစေရီယံပင်ညှိုးရောဂါသည် ဖျက်ဆီးမှုအကြီးမားဆုံးနှင့် ပျက်စီးမှုအများဆုံးရောဂါတစ်ခုဖြစ်သည်။ ၎င်းရောဂါသည် မြေဆောင်မို့ (*Fusarium oxysporum* sp. *cubense*: *foc*) ကြောင့် ဖြစ်ပွားပြီး ပနားမားရောဂါဟုလည်း လူသိများကြသည်။

ငှက်ပျောပင်ဖြစ်သော foc မှီတွင် မျိုးကွဲပေါင်း လေးခု (Race-1, Race-2, Race-3, Race-4) ရှိသည်။ မျိုးကွဲလေးခု ရောဂါလက္ခဏာမှာ အားလုံးအတူတူပင်ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ Race-4 (Tropical Race 4: TR-4) သည် တစ်ကျော့ပြန့် ဖြစ်ပေါ်လာကာ ဖျက်ဆီးမှုစွမ်းအားကြီးမားပြီး ငှက်ပျောစိုက်ခင်းများကို ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်စေလျက်ရှိသည်။

ငှက်ပျောပျူစေရီယံပင်ညှိုးရောဂါ စတင်တွေ့ရှိကြောင်း ဩစတြေးလျနိုင်ငံက ၁၈၇၆ ခုနှစ်တွင် ကြေညာခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးသို့ ပျံ့နှံ့ခဲ့ပြီး ယခုအခါ အာရှတိုက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် နိုင်ငံ ၂၀ နှင့် အာဖရိက၊ အမေရိကနှင့် ပစိဖိတ်ကျွန်းနိုင်ငံများအထိ ကူးစက်ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ဥရောပတွင်လည်း စပိန်နှင့်ပေါ်တူဂီနိုင်ငံတို့တွင် ဧရိယာအနည်းငယ် (Restricted distribution) ညွှ ကျရောက်နေပြီဖြစ်သည်။

ဖျက်ဆီးမှုစွမ်းအားကြီးမားသော ငှက်ပျောပျူစေရီယံပင်ညှိုးရောဂါ Foc:TR-4 ကို ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် အာရှတိုက်၌ စတင်စစ်ဆေးဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပြီး ယခုအခါ တရုတ်တိုင်ပေ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ဗီယက်နမ်၊ လာအို၊ အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်၊ တရုတ်နှင့် ဩစတြေးလျနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းအထိ တိုင်အောင် ကူးစက်နေပြီဖြစ်သည်။ မိုဗေတစ်နိုင်ငံတွင် ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၃၀ နှင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တို့၌ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြစ်ပွားခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

ကူးစက်ပျံ့နှံ့မှု
ရောဂါရငှက်ပျောသားတက်များ၊ ပျိုးပင်များကို တစ်နေရာမှတစ်နေရာသို့ ကူးသန်းရောင်းဝယ် စိုက်ပျိုးကြသဖြင့် မူလငှက်ပျောပျူစေရီယံ ပင်ညှိုးရောဂါမရှိသေးသောစိုက်ခင်း (သို့မဟုတ်) ဒေသတွင် ၎င်းရောဂါဝင်ရောက်စွဲမြဲအခြေချ ရှင်သန်ပေါက်ပွားလာခြင်းဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးမြေများ၊ သွင်းရေများ၊ စိုက်ပျိုးရေးသုံးပစ္စည်းများ၊ စက်ပစ္စည်းများမှတစ်ဆင့် တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ကူးစက်ပျံ့နှံ့စေသည်။ မြေတွင်းရှိ Foc မှီသည် နားနေစပိုး (Resting Spores) အနေဖြင့် မြေကြီးထဲတွင် နှစ်ပေါင်းဆယ်စုနှစ်များစွာ အသက်ရှင်နေထိုင်နိုင်သည်။ ရောဂါရပင်ကြွင်းပင်ကျန်များနှင့် အခြားခိုအောင်းနိုင်သောလက်ခံပင်၏ အမြစ်များတွင်လည်း နှစ်ပေါင်း ၃၀ ခန့်အထိ ရှင်သန်နေထိုင်နိုင်သည်။ ရောဂါဖြစ်စေသောမှီသည် နီမတုတ်ကျရောက်သောမြေ (သို့မဟုတ်) မြေတွင်းအောင်းအင်းဆက် ပိုးများပွားများသောမြေဖြစ်ပါက ၎င်းတို့ တိုက်ခိုက်သော အမြစ်၏ဒဏ်ရာများမှတစ်ဆင့် အပင်တွင်းသို့ လွယ်ကူစွာဝင်ရောက်နိုင်ပြီး ရောဂါဖြစ်စေသည်။

ငှက်ပျောပင်စည် အတွင်းတစ်သျှူးသားများ အရောင်ပြောင်းနေပုံ

ငှက်ပျောပင်အောက်ရွက်အရင့်များ အဝါရောင်ပြောင်းနေပုံ

ငှက်ပျောပင်အောက်ရွက်အရင့်များ ရိုးတံအရင်းမှ ကျိုးကျနေပုံ

အထူးသတိပူစရာ ငှက်ပျောပျူစေရီယံပင်ညှိုးရောဂါ

မြေပြင်နှင့်ကပ်လျက်ရှိသည့် ငှက်ပျောပင်စည်အောက်ပိုင်း ဒေါင်လိုက်ကွဲအက်နေပုံ

ရောဂါလက္ခဏာများ ပြင်ပလက္ခဏာ

ရောဂါဖြစ်စေသောမှီများသည် ငှက်ပျောပင်အမြစ်မှတစ်ဆင့် ပင်စည်ကိုဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်သဖြင့် အပင်၏ရေပို့ဆောင်သောလမ်းကြောင်း (ရေကြောစနစ်)ကို ပိတ်ဆို့လာသည်။ ထို့ကြောင့် ငှက်ပျောပင်၏ အရွက်ရင့်၊ အောက်ဆုံးအရွက်များ၏ ရွက်နားများဝါလာပြီးနောက်ပိုင်းတွင် အရွယ်အလယ်အထိ ကျယ်ပြန့်လာသည်။ ၎င်းအရွက်များသည် တဖြည်းဖြည်းအဝါရောင်မှ အညိုရောင်ပြောင်းကာ ခြောက်သွေ့လာပြီး နောက်ဆုံးတွင် အရွက်ရိုးတံအရင်းမှကျိုးကျ၍ အပင်တွင်တွဲလောင်းဖြစ်နေတတ်သည်။ ရောဂါပြင်းထန်လာပါက အောက်ရွက်မှ တစ်ဆင့် အပေါ်ရွက် (ရွက်နု)များအထိ ဝါ၍ ခြောက်လာပြီး ထွက်ကာစအရွက်နုအနည်းငယ်သာ အစိမ်းရောင်ဖြစ်ပြီး ထောင်မတ်နေတတ်သည်။

ငှက်ပျောပင်စည် အတွင်းတစ်သျှူးသားများ အရောင်ပြောင်းနေပုံ

ဒေါက်တာဝင်းသန်း (PPD)

ငှက်ပျောပင်တစ်ပင်လုံး ခြောက်ပြီးသေနေပုံ

တချို့သော ငှက်ပျောမျိုးများတွင် ရောဂါရအပင်များ၏ မြေပြင်နှင့်ကပ်လျက် ပင်စည်ပိုင်းသည် အထက်အောက် ဒေါင်လိုက်ကွဲနေတတ်သည်။

ပင်စည်အတွင်းပိုင်းလက္ခဏာ

ရောဂါရငှက်ပျောပင်၏ ပင်စည်ကို ကန့်လန့်ဖြတ်ပိုင်းကြည့်ပါက ပင်စည်အသားများသည် အဝါရောင်၊ အညိုရောင်၊ အနီရောင်မှ အမည်းရောင်အထိ ပြောင်းလဲနေသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ငှက်ပျောပင်၏ မြေပေါ်မြေအောက်ပိုင်း အားလုံးသေဆုံးကာ ပုပ်ကုန်တော့သည်။ ရောဂါရ မိခင်ပင်၏ သားတက်များတွင်လည်း ၎င်းလက္ခဏာများကို တွေ့နိုင်သည်။

ကာကွယ်နိမ်နင်းနည်း

စိုက်ခင်းအတွင်း ရောဂါကျရောက်ပြီးပါက ရောဂါကိုအမြစ်ပြတ်သုတ်သင်ရှင်းလင်းရန် နည်းလမ်းမရှိသေးပါ။

သို့သော် ရောဂါမကျရောက်စေရန် (သို့မဟုတ်) စိုက်ခင်းတွင် ရောဂါဝင် ရောက်လာမှုမရှိစေရန် အောက်ပါကြိုတင်ကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းများဖြင့်

ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။
ရောဂါဒဏ်ခံနိုင်ရည်ရှိသော ငှက်ပျောမျိုးများကို စိုက်ပျိုးပါ။
ရောဂါကျရောက်မှုမရှိသောစိုက်ခင်း (သို့မဟုတ်) ဒေသမှ သားတက်များကိုသာ စိုက်ပျိုးပါ။
ရောဂါလက္ခဏာရှိသောအပင်မှ သားတက်များကို စိုက်ပျိုးရန် မသုံးသင့်ပေ။
ငှက်ပျောပျူစေရီယံရောဂါ ကျရောက်မှူးသော မြေတွင် ငှက်ပျောပင်မစိုက်ပျိုးပါနှင့်။
မိမိစိုက်ခင်းတွင် အသုံးပြုသော စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းခွင်သုံးပစ္စည်းများကို သန့်ရှင်းအောင်ထားပါ။ ပစ္စည်းများမသုံးစွဲမီ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း ဆိုဒီယမ်ဟိုက်ပိုကလိုရိုဒ်ဆေးရည်တွင် တစ်မိနစ်ခန့်စိမ်ပြီးမှ အသုံးပြုပါ။
ရောဂါရအခြားငှက်ပျောပင်မှ စီးဆင်းလာသောရေများ မိမိစိုက်ခင်းအတွင်း မဝင်ရောက်စေရန် ဆောင်ရွက်ပါ။
ရောဂါရလက္ခဏာရှိသောစိုက်ခင်းမှ ပစ္စည်းများကို မသုံးစွဲပါနှင့်။
စိုက်ပျိုးမည့် သားတက်များကို ပင်လုံးပြန့် အာနိသင်ရှိသည့် ဟိုမက်ဆေး (Hymexazol Thio-phanate Methyl, Carbendazim) ကို ၁-၂ ဂရမ်၊ ရေတစ်လီတာနှုန်းဖြင့် ၅ မိနစ်ခန့်စိမ်ပြီးမှ စိုက်ပါ။

ထရိုင်ကိုဒါးမား ဇီဝမှီသတ်ဆေးကို စိုက်ကျင်း တစ်ကျင်းလျှင် ၁၅ ဂရမ်မှ ၃၀ ဂရမ်ခန့် ထည့်သွင်း စိုက်ပျိုးပါ။ ငှက်ပျောပင်စိုက်ပျိုးပြီး ၃ လသား၊ ၅ လသား၊ ၇ လသားအရွယ်တွင် ထပ်မံထည့်သွင်းပါ။

ဖြစ်နိုင်ပါက စိုက်ခင်းကို အကာအရံများ ဆောင်ရွက်ထားပါ။

စိုက်ခင်းတွင် ရောဂါလက္ခဏာများ (အပင်အောက်ရွက် အရွက်ရင့်များဝါလာခြင်း၊ အညိုရောင်ပြောင်းပြီး ခြောက်သွေ့ခြင်း၊ အရွက်ရိုးတံအရင်းမှ ကျိုးကျခြင်း၊ မြေပြင်နှင့်နီးစပ်သော ပင်စည်ပိုင်းတွင် ကွဲအက်ဒဏ်ရာစသည်) ကို တွေ့ပါက အောက်ပါ အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ပါ။

ရောဂါရအပင်၏ အပင်ခြေရင်းမှ ငှက်ပျောခေါင်း၊ အမြစ်များအပါအဝင် သားတက်များအားလုံး တူးထု၍ ၎င်းနေရာတွင် လျင်မြန်စွာခြောက်စေရန် ဆောင်ရွက်ပြီးမှ မီးရှို့ဖျက်ဆီးပါ။

မီးရှို့ဖျက်ဆီးသောနေရာတွင် အခြားငှက်ပျောပင် ထပ်မံစိုက်ပျိုးခြင်း မပြုရပါ။

အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိအပင်များပါ ၎င်းလက္ခဏာများတွေ့ရှိရပါက အထက်ပါအတိုင်း နုတ်ယူ၍ မီးရှို့ဖျက်ဆီးပစ်ပါ။

စိုက်ခင်းလုပ်သားများ၏ ဖိနပ်များမှတစ်ဆင့် ရောဂါဖြစ်စေသောမှီများအခြားနေရာသို့ ကူးစက်မှု မရှိစေရန် ရောဂါကျရောက်မှု အကာအရံများ ပြုလုပ်ထားပါ။ အနီးတစ်ဝိုက်တွင် ထုံးဖြူးထားပါ။

ရောဂါရနေရာမှ ရေစီးကြောင်း ဖြတ်သန်းစီးဆင်းမှုမရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ထားပါ။

တစ်ခင်းလုံး ရောဂါကျရောက်နေပါက ငှက်ပျောနှင့် မျိုးရင်းမတူသည့် အခြားသီးနှံ (ဥပမာ- စပါး၊ နာနတ်၊ ကြံ၊ ကြက်သွန်၊ ပီလောပီနံ၊ ဂေါ်ဖီ မျိုးရင်းဝင် အပင်များ) များဖြင့် သုံးလေးနှစ်ခန့် သီးလှည့်စိုက်ပျိုးပါ။

တိုင်းရင်းသေးဖော်စပ်မှုကြောင့် တောဆိတ်များ မျိုးသုဉ်း

အာရှ တိုက်တွင် တိရစ္ဆာန်အချို့၏ ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းများကို အသုံးပြု၍ တိုင်းရင်းသေးများကို ဖော်စပ်အသုံးပြုမှုသည် ကြီးထွားလျက်ရှိရာ ယင်းသို့ဖော်စပ်အသုံးပြုမှုကြောင့် အချို့တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ မျိုးသုဉ်းလာနေ၏။ ဥပမာ-အာရှတိုက်အလယ်ပိုင်းမြက်ခင်းပြင်တွင် ကျက်စားသော တောဆိတ်များ။

အာရှတိုက်အလယ်ပိုင်းမြက်ခင်းပြင်ကြီးတွင် ကျက်စားနေကြသော တောဆိတ်ကောင်ရေသည် ရှေးအခါက အလွန်အလွန်များခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ ကောင်ရေ တစ်သိန်းကျော်ကျော်ခန့်သာ ကျန်တော့သည်ဟု လေ့လာသူများက ပြောသည်။ တိုင်းရင်းသေးဖော်စပ်မှုများသည် တောဆိတ်ဦးချိုကို ဆေးဝါးဖော်စပ်ရာ၌ အသုံးပြုကြရာ အဆိုပါဆေးဝါးကို အသုံးပြုသူများသည်ဟုလည်း သိရသည်။

တောဆိတ်ဦးချိုကို ဆေးရည်အဖြစ် ဖော်စပ်မှုများကြောင့် တော့ရ၏။ တောဆိတ်ကောင်ရေ နည်းလာသောကြောင့် ၁၉၉၅ ခုနှစ်မှစ၍ ကမ္ဘာ့သားရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့မှ တောဆိတ်ကို မျိုးသုဉ်းလုနီးစာရင်းတွင်ထည့်သွင်းကာ ၎င်းတို့ကို ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ခြင်းမပြုရန် ကြပ်ကြပ်မတ်မတ် ဆောင်ရွက်လာ၏။ တောဆိတ်ဦးချိုဖြင့် ဖော်စပ်ထားသည့် တိုင်းရင်းသေးများကို အသုံးပြုသူများအား လေ့လာကြရာ၌ ၃၅ နှင့် ၅၉ နှစ်အကြားရှိ လူလတ်ပိုင်းများ၏ဦးရေသည် ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ လေ့လာသူများက

စောင့်ရှောက်သွားရေး သဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ တောဆိတ်များကို အမဲလိုက်ခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ခြင်းမပြုရန် တင်းကြပ်ကျပ်လုပ်ဆောင်လာကြသည်။ တောဆိတ်ဦးချိုဖြင့် ဖော်စပ်ထားသည့် တိုင်းရင်းသေးများကို အသုံးပြုသူများအား လေ့လာကြရာ၌ ၃၅ နှင့် ၅၉ နှစ်အကြားရှိ လူလတ်ပိုင်းများ၏ဦးရေသည် ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ လေ့လာသူများက

စံချိန်တင်ရေခန်းခြောက်လာ၍ ထိုင်းရွာသားများ မိုးကို မျှော်

ထိုင်း နိုင်ငံတွင် ရေများခန်းခြောက်မှုမှာ စံချိန်တင်ရလောက်အောင် ဆိုးရွားလာ၍ ရွာသားများသည် မိုးကိုမျှော်နေကြ၏။ အထူးသဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံ အရှေ့မြောက်ပိုင်းရှိ ခရိုင်များမှာ အဆိုးဝါးဆုံးဖြစ်နေ၏။ ရေကန်များတွင် ရေများ မရှိသလောက်ဖြစ်လာ၍ မြေအောက်ရေများကို စုပ်ယူအသုံးပြုနေကြရ၏။

ပူပြင်းခြောက်သွေ့မှုဒဏ်ကို အများဆုံးခံစားနေရသည့် ထိုင်းအရှေ့မြောက်ပိုင်းကျေးရွာများသို့ သက်ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်များက ရေများဖြန့်ဝေပေးလျက် ရှိသည်ဟုလည်း သိရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ ဆည်မြောင်းဌာန၏ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်အရ ယခု ၂၀၁၉ ခုနှစ်သည် အယ်လ်နီညီဖြစ်ပေါ်သည့် နှစ်ဖြစ်သောကြောင့် ပူပြင်းခြောက်သွေ့မှုသည် ရှေးကထက်ပိုမည်ဟု သိရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံအရှေ့မြောက်ပိုင်းရှိ ကန်ချောင်းဆည်မြောင်းများ၌ အပူဆုံးကာလများ၏လက်ကျန်ရေသည် ၂၀၁၈ က ၅၅ ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့သော်လည်း ယခု ၂၀၁၉ မတ်၊ ဧပြီလများ၌ ၁၇ ရာခိုင်နှုန်းသာရှိတော့သည်ဟု ဆည်မြောင်းဌာနမှ အသိပေးထားသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သမဝါယမဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန တို့ကလည်း အတူတကွပူးပေါင်း၍ ရေအထူးလိုအပ်နေသော ကျေးရွာများသို့ ရေများပေးပို့လျက်ရှိ၏။ ထိုင်းနိုင်ငံသည် အယ်လ်နီညီဒဏ်ကို ယခုနှစ် နှစ်ဆန်းပိုင်းကတည်းက စတင်ခံစားခဲ့ရကြောင်းနှင့် ဧပြီလကုန် မေလဆန်းပိုင်းလောက်မှ အယ်လ်နီညီလောင်းရိပ်မှ လွတ်လာဖွယ်ရှိသည်ဟု ထိုင်းမိုးလေဝသဌာနမှ သတင်းထုတ်ပြန်ထား၏။ အယ်လ်နီညီသည် ပင်လယ်ရေအပူချိန်မြင့်တက်လာခြင်း၏ ဖြစ်ရပ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု သိရသည်။ အယ်လ်နီညီဖြစ်စဉ်ကြောင့် ထိုင်းနိုင်ငံ၌ ယခုနှစ်တွင် မိုးနည်းမည်။ ၁၀ မှ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ နည်းမည်ဟု

မြသိန်း

ဝေလငါးသေဝမ်းဗိုက်ထဲက ပလတ်စတစ် ၄၀ ကီလိုဂရမ် တွေ့ရှိ

ဖိ လစ်ပိုင်နိုင်ငံ ပင်လယ်ကမ်းခြေတစ်နေရာတွင် သောင်တင်ပြီးသော ဝေလငါးတစ်ကောင်၏ ဝမ်းဗိုက်ထဲမှ ပလတ်စတစ် ၄၀ ကီလိုဂရမ်တွေ့ရသည်ဟု မနီလာမြို့အောက်ဖိပီသတင်းတစ်ပုဒ်၌ ဖော်ပြထား၏။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများ၏ အပြောအရ ၎င်းဝေလငါးသည် အစာရေစာပြတ်လပ်ပြီး သောင်တင်၍ သေရခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ဤဖြစ်ရပ်သည် ဝေလငါးကို အဆိပ်ခတ်ပြီးသတ်သည့် သဘောကိုဆောင်ကြောင်းနှင့် သမုဒ္ဒရာရေထုညစ်ညမ်းလာခြင်း၏ အဆိုးရွားဆုံးသဘောတရားဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုလိုက်ကြသည်။

ပလတ်စတစ်များကြောင့် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာနေ သတ္တဝါများသေဆုံးမှုများ၌ ဆယ်နှစ်အတွင်း ဤဖြစ်ရပ်သည် အဆိုးဆုံးဟု ၎င်းတို့က ဆက်လက်ပြောဆိုလိုက်သည်။ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ၏ ပင်လယ်ရေပြင်များ၌ ရေထုညစ်ညမ်းမှုသည် ကျယ်ပြန့်လျက် ရှိကြောင်း၊ ယင်းကဲ့သို့သော ညစ်ညမ်းမှုများကြောင့် ဝေလငါးများ၊ လိပ်များကဲ့သို့သော ရေနေသတ္တဝါများ သေကြေမှုများလာသည်ဟု သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ဝင်များက ထောက်ပြထားသည်။ ယခုသေဆုံးနေသည့် ဝေလငါး၏ ဝမ်းဗိုက်ထဲမှရသော ပလတ်စတစ်များတွင် အရွယ်အစားမျိုးစုံပါဝင်ပြီး အကြီးဆုံးမှာ ဆန်အိတ်အဖြစ်ဖြင့် အသုံးပြုသည့် ပလတ်စတစ်အိတ်ကြီးဖြစ်၏။ ၎င်းဝေလငါးသေ၏ ဝမ်းဗိုက်ကို ခွဲစိတ်ပြီး စစ်ဆေးသူများ၏အဆိုအရ သိရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ ဆည်မြောင်းဌာနသည် ထိုင်းတောင်သူလယ်သမားများ လယ်ယာ

အိရန်တွင် မိုးသည်းထန်၍ သဲကန္တာရနိုင်ငံတွင် ရေကြီးရေလျှံ

၂၀၁၉ မတ်လကုန်ပိုင်းနှင့် ဧပြီလဆန်းပိုင်းတွင် အီရန်နိုင်ငံတောင်ပိုင်း၌ မိုးသည်းထန်စွာရွာ၍ ရေကြီးရေလျှံမှုဖြစ်ပွားခဲ့ရာ လူပေါင်း သိန်းဂဏန်းနှင့်ချီ၍ ရေဘေးကင်းဝေးရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ကြရ၏။ ဤဖြစ်ရပ်သည် သဲကန္တာရနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၌ ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲဖြစ်ရပ်တစ်ရပ်ဖြစ်ရာ ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကို ဖော်ထုတ်လိုက်သည့် သဘာဝတစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု မိုးလေဝသပညာရှင်များနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်လေ့လာသူများက ပြောကြသည်။

အဆိုပါဖြစ်ရပ်ကြောင့် အီရန်နိုင်ငံ တောင်ပိုင်း၌ ကျေးရွာပေါင်းများစွာသည် ရေလွှမ်းမိုးခြင်းကိုခံရပြီး လူပေါင်း ၇၀ ကျော် သေဆုံးမှုရှိသည်ဟု သိရသည်။ မိုးများစွာရွာသောကြောင့် မြစ်များ ရေကြီးရေလျှံမှုများ ရှိခဲ့၏။ အီရန်နိုင်ငံတစ်ခု၌ တစ်နေ့တည်း ရွာသွန်းသောမိုးရေသည် တစ်နှစ်လုံး ရွာသွန်းသော ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်၏ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိ၏။ ရေကြီးမှုကြောင့် မီးရထားလမ်းများ ရေတိုက်စားသွားခံရခြင်း၊ ကားလမ်းပေါ်ရှိ တံတားပေါင်း ၂၀၀ နှင့်ကားလမ်းများ အလျား ၄၀၀ ကီလိုမီတာခန့်သည် ပျက်စီးသွား၏။ နိုင်ငံတကာကြက်ခြေနီအဖွဲ့သည် အီရန်သို့ အကူအညီပေးရန် ကမ္ဘာ့သို့ နှိုးဆော်လိုက်သည်။ အီရန်၏ အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများသည်လည်း အစားအသောက်၊ အဝတ်အထည်၊ ဆေးဝါးများစသည် တို့ကို လှူဒါန်းလျက်ရှိ၏။ **(စတီဗင်တိုင်းမစ် ၈.၄.၂၀၁၉)**

၎င်းငါးကြီးသည် ပလတ်စတစ်အိတ်ကြီး အိတ်ငယ်များကို အစာဟုယူဆ၍ စားမိကြောင်း၊ ဝမ်းဗိုက်ထဲ၌ ပလတ်စတစ်များပြည့်ကျပ်လာပြီး စားနေကျအစာများကို ဆက်မစားနိုင်ဘဲ နောက်ဆုံး၌ အစာငတ်၍ သေဆုံးရခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ လေ့လာသူများ၏ အဆိုအရ လုပ်ချိန်၌ ရေများကို စနစ်တကျဖြန့်ဝေပေးသွားမည်ဖြစ်၏။ **(ဘန်ကောက်ပို့စ် ၃၁.၃.၁၉)** **(စတီဗင်တိုင်းမစ် ၁၉.၃.၁၉)**

စေတနာ့မှူဝေခြင်းအစီအစဉ်အရ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အခြေခံသိပ္ပံပညာချွန်ဆုရ ကျောင်းသားဟောင်းများအဖွဲ့က လှူဒါန်းသော ၄ လက်မ စက်ရေတွင်း ရေတင်စက်နှင့် ရေဂါလန် ၁၆၀၀ ဆံ့ ရေလှောင်ကန် လွှဲပြောင်းပေးအပ်ပွဲ ကျင်းပ

နေပြည်တော် မေ ၁၉

ပြည် ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၏ စေတနာ့မှူဝေခြင်းအစီအစဉ်အရ ဆည်မြောင်းနှင့်ရေအသုံးချမှု စီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကူအညီဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အခြေခံသိပ္ပံပညာချွန်ဆုရ ကျောင်းသားဟောင်းများအဖွဲ့က လှူဒါန်းသော ၄ လက်မစက်ရေတွင်း ရေတင်စက်နှင့် ရေဂါလန် ၁၆၀၀ ဆံ့ ရေလှောင်ကန်လွှဲပြောင်းပေးအပ်ပွဲကို ယနေ့နံနက်ပိုင်းက နေပြည်တော် ပုဗ္ဗသီရိမြို့နယ် ဖြတ်ခွဲကျေးရွာအုပ်စု စက်ကုန်းကျေးရွာ၌ ကျင်းပသည်။

အဆိုပါလှူဒါန်းပွဲသို့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများဖြစ်ကြသော ဒေါက်တာအောင်သူ၊ ဦးသန့်စင်မောင်နှင့် ဦးကျော်တင်၊ နေပြည်တော်ကောင်စီဝင် ဦးအေးမောင်စိန် နှင့် အလှူရှင်မိသားစုများ၊ ဖိတ်ကြားထားသူများ၊ ဖြတ်ခွဲကျေးရွာအုပ်စု စက်ကုန်းကျေးရွာ ရပ်မိရပ်ဖများ တက်ရောက်ကြသည်။

ယနေ့လှူဒါန်းလွှဲပြောင်းပေးအပ်ခဲ့သော ၄ လက်မစက်ရေတွင်းသည် အနက် ၃၄၀ ပေရှိကာ ကျေးရွာရှိ အိမ်ခြေ ၁၄၀ ကျော်၊ လူဦးရေ ၅၄၀ ကျော်တို့၏

သောက်သုံးရေအပြင် မိသားစုအိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်းများအတွက် စိုက်ပျိုးရေးကိုပါ အကျိုးပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

နှစ်စဉ် နွေရာသီတွင် သောက်သုံးရေအခက်အခဲဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော စက်ကုန်းကျေးရွာနေ ပြည်သူများ၏ လတ်တလောလိုအပ်ချက်အခက်အခဲကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၏ စေတနာ့မှူဝေခြင်းအစီအစဉ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အခြေခံသိပ္ပံပညာထူးချွန်ဆုရကျောင်းသားဟောင်းများအဖွဲ့က ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အဆိုပါစေတနာ့မှူဝေခြင်းအစီအစဉ်အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများတွင် မပါဝင်သေးသော်လည်း ဒေသ၏ လတ်တလောလိုအပ်ချက်အခက်အခဲများကို ကူညီဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့ရာ နှစ်စဉ်ကျော်ကာလအတွင်း ရေတွင်း၊ ရေကန်၊ လမ်းနှင့် စာသင်ကျောင်းစသည့် ပညာရေးကျန်းမာရေးဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

အလားတူ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၏ စေတနာ့မှူဝေခြင်းအစီအစဉ်အရ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဥပဒေပညာဌာနပါမောက္ခ ဒေါက်တာ ခင်ခင်ဦး၊

ဒေါက်တာ ခင်လတ်နှင့် ဒေါ်ခင်ညိုမိမိသားစုတို့က ပျဉ်းမနားမြို့ သန္တာရာမ သီလရှင်စာသင်တိုက်တွင် ၄ လက်မစက်ရေတွင်းတူးဖော်လှူဒါန်းရာ မေ ၁၈ ရက် နံနက်ပိုင်းတွင် အလှူရှင်မိသားစုက စက်ရေတွင်းနှင့်ပတ်သက်သော စာရွက်စာတမ်းများအား သန္တာရာမသီလရှင်စာသင်တိုက် ပဓာနနာယက သီလရှင်ဆရာကြီး ဒေါ်သမ္မာရီထံ လွှဲပြောင်းပေးအပ်လှူဒါန်းသည်။ **(အောက်ပုံ)**

အဆိုပါလှူဒါန်းပွဲသို့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူနှင့်ဇနီး ဒေါ်ခင်သီတာ၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် ဒေါက်တာခင်ဇော်နှင့် အလှူရှင်မိသားစုများ၊ ဖိတ်ကြားထားသူများ တက်ရောက်၍ အနုမောဒနာပြုခဲ့ကြသည်။

သန္တာရာမသီလရှင်စာသင်တိုက်တွင် ၄ လက်မ စက်ရေတွင်းနှင့်အတူ ရေဂါလန် ၁၆၀၀ ဆံ့ ရေလှောင်ကန် တည်ဆောက်လှူဒါန်းပေးနိုင်ခဲ့မှုကြောင့် အဆိုပါကျောင်းရှိ သက်ကြီးသီလရှင်များ စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် သီလရှင်စာသင်သားများ၏ သောက်သုံးရေအခက်အခဲကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ခဲ့ကြောင်း သတင်းရရှိသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

ဈေးကွက်သတင်းအချက်အလက်စနစ် Market Information System (MIS) သင်တန်း ဖွင့်လှစ်

နေပြည်တော် မေ ၁၃

စိုက် ပျိုးရေးဦးစီးဌာနသည် တောင်သူအပါအဝင် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက်တွင် ပါဝင်သူအားလုံးအတွက် အကျိုးရလဒ်ကောင်းများရရှိစေမည့် အစီအမံများနှင့် ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်စင်တာသဖွယ်ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်သော Market Information System တစ်ခုတည်ထောင်ရာတွင် စနစ်တကျရရှိစေရေးနှင့် ထိရောက်မြန်ဆန်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဈေးကွက်သတင်းအချက်အလက်စနစ် Market Information System (MIS) သင်တန်းကို ယနေ့နံနက်ပိုင်းက နေပြည်တော် ရုံးအမှတ် ၄၃ အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင့်ထွန်းတက်ရောက်၍ အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ ရဲတင့်ထွန်း အမှာစကားပြောကြားစဉ်။

လျင်မြန်ထိရောက်သော ဈေးကွက်သတင်းအချက်အလက်စနစ်တစ်ခုကို Pilot အဖြစ် စတင်ကျင့်သုံးနိုင်ရေးအတွက် ဦးစားပေးသီးနှံအဖြစ် ဆန်စပါးနှင့်ပဲမျိုးစုံကိုရွေးချယ်၍ Primary data ကို

Questionnaires များနှင့်တကွ စနစ်တကျ တကျကောက်ယူသည်မှစ၍ စနစ်တကျ စာရင်းသွင်းခြင်းစသည့် သင်ခန်းစာများကို ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ်၊ စိုက်ပျိုးစီးပွားပညာဌာန ပါမောက္ခ ဒေါက်တာသိင်္ဂီမြင့်က ဆွေးနွေးပို့ချသွားမည်ဖြစ်ပြီး သင်တန်းတွင် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အသီးသီးမှ နှစ်ဦးစီ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်ခွဲ (ရှမ်းမြောက်၊ ရှမ်းအရှေ့နှင့်ပဲခူးအနောက်) သုံးခုမှ တစ်ဦးစီ၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲစိစစ်သုံးသပ်ရေးဌာနခွဲ (ရုံးချုပ်)မှ သင်တန်းသား၊ နည်းပြအကူ ခုနစ်ဦး စုစုပေါင်း ၄၀ ဦးတို့ တက်ရောက်လေ့လာလျက်ရှိသည်။

ဈေးကွက်သတင်းအချက်အလက်စနစ် ToT သင်တန်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များတွင် ဆင့်ပွားသင်တန်းများ ဆက်လက်ပို့ချနိုင်ပြီး သင်တန်းတက်ရောက်ပြီးသော MIS Working group member များသည် ပထမဦးစွာ ရှေ့ပြေးအဖြစ် စိုက်ပျိုးရေး

ဦးစီးဌာန၏ ဈေးကွက်သတင်းအချက်အလက်စနစ်ကို စတင်ကျင့်သုံးပြီးနောက် နိုင်ငံတစ်ဝန်း ဆောင်ရွက်သွားခြင်းဖြင့် စနစ်ကျ၍ ထိရောက်အကျိုးရှိသော ဈေးကွက်သတင်းအချက်အလက်စနစ်ကို ရေရှည်အတွက် ဖော်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးထွန်းဝင်းက ပြောကြားသည်။

တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များ၏ ဈေးကွက်သတင်းအချက်အလက်စနစ်ကို ဦးဆောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး ခရိုင် MIS Working group member များအား ဆင့်ပွားသင်တန်းပြန်လည်ပို့ချနိုင်သူများ၊ Agricultural Economics အခြေခံရှိပြီး Microsoft Excel ကျွမ်းကျင်စွာ အသုံးပြုနိုင်သူ၊ Internet အသုံးပြု၍ ရုံးချုပ်သို့ data sharing လုပ်ပေးနိုင်သူများကို သင်တန်းသားအဖြစ် စိစစ်ရွေးချယ်ခေါ်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

မြေဆီလွှာ ပထဝီအခြေခံအချက်အလက်များဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်စနစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေးစီမံကိန်း တတိယအကြိမ်မြောက် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပ

နေပြည်တော် မေ ၁၃

အ စားအစားအာဟာရပြည့်ဝစွာထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် အဓိကအခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်သည့် မြေဆီလွှာဆိုင်ရာ အသိပညာ၊ နည်းပညာနှင့်ဗဟုသုတများအချင်းချင်း မျှဝေဆောင်ရွက်သွားခြင်းဖြင့် မြေဆီလွှာ ပထဝီအခြေခံ အချက်အလက်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊ မြေဆီလွှာစီမံခန့်ခွဲမှု၊ အသိပညာများ မြှင့်တင်မှု၊ သုတေသနဆောင်ရွက်ချက်၊ သတင်းအချက်အလက်နှင့်အခြေခံအချက်အလက်စနစ်များ သဟဇာတရှိမှုစသည့် ကဏ္ဍငါးခုဖြင့် မြေဆီလွှာဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မြေဆီလွှာ ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ စနစ်များဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေးနှင့် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ တိကျစွာ တောင်းဆိုသည့် အချက်အလက်အား လိုက်နာဖြည့်ဆည်းနိုင်ရေးအတွက် ဝိုင်းဝန်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးကြရန် ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက နေပြည်တော် Park Royal Hotel၌ ကျင်းပသည့် မြေဆီလွှာပထဝီအခြေခံအချက်အလက်များဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် စနစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေး စီမံကိန်း၏ တတိယအကြိမ်မြောက်အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက ပြောကြားသည်။

နေပြည်တော် မေ ၁၄

ပဥ္စမအကြိမ် မျိုးစေ့ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အမျိုးသားအဆင့် ဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပ

မျိုးစေ့ ကဏ္ဍဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း (ISSD Project) မှ ကျင်းပသည့် ပဥ္စမအကြိမ် မျိုးစေ့ ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အမျိုးသား အဆင့်ဆွေးနွေးပွဲကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက နေပြည်တော်ဟိုတယ်ဇန်ရှီ Park Royal Hotel ၌ ကျင်းပရာ အခမ်းအနားတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန စီမံကိန်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကျော်ဆွေလင်းက အဖွင့်အမှာ စကား ပြောကြားသည်။ (ပုံ)

အခမ်းအနားသို့ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဒုတိယ ယဉ္ဇန် ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးသက်ဇင်မောင်၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသန ဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးသန့်လွင်ဦး၊ မျိုးစေ့ဌာနခွဲ ညွှန်ကြားရေး မှူး ဦးသူရစိုးနှင့် ဌာနဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူ များ၊ နယ်သာလန်နိုင်ငံ Wageningen University နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ယူကရိန်းနိုင်ငံ တို့မှ ပညာရှင်များအပါအဝင် ပြည်တွင်း ပြည်ပမျိုးစေ့ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများ၊ မျိုးစေ့လုပ်ငန်းရှင်များနှင့်မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူ များ တက်ရောက်ဆွေးနွေးကြသည်။

ပံ့ပိုးပေးရန် သက်ဆိုင်သူအားလုံးတို့က လက်တွဲပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ မျိုးစေ့ဆိုင်ရာ ဥပဒေ နည်း ဥပဒေများကို ခေတ်စနစ်နှင့်အညီ လုပ်သာ ကိုင်သာရုံ စွာဖြင့် ထိရောက်သော ကာကွယ်ပေးနိုင်မှုရှိစေရန် ပြင်ဆင် မွမ်းမံ နိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နိုင်မှသာ နိုင်ငံ တကာရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများ၏ စိတ်ဝင်စားမှု နှင့် လာရောက်ရင်းနှီးမြုပ်နှံစေရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်မှာဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသည်။

မျိုးစေ့ဆိုင်ရာ မျိုးစေ့ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအမျိုးသားအဆင့်ဆွေးနွေးပွဲ တွင် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကျော်ဆွေလင်း က အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားရာ၌ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဟဇာတ ရှိသည့် မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ငန်းများစွာ ပေါ်ထွန်းလာရေး၊ စီးပွားဖြစ်မျိုးစေ့ထုတ် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာ ဈေးကွက်နှင့် သတင်းအချက်အလက် စသည့်လိုအပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းကူညီ

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုမဟာဗျူဟာ (ADS) ကို ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိရာ အရည်အသွေးပြည့်ဝပြီး ဘေးအန္တရာယ် ကင်းစင်သည့် သီးနှံအမယ်များ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ပြီး ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်၌ ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် မျိုးစေ့ကဏ္ဍတိုးတက်ရေး မှာ အဓိကလိုအပ်ချက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။

မျိုးစေ့ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် နယ်သာလန်နိုင်ငံအစိုးရ၏ နည်းပညာ ဆိုင်ရာ ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ ပညာရပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ပညာရပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးတို့ အတွက် သင်တန်းများဆောင်ရွက်ပေး လျက်ရှိသကဲ့သို့ ကမ္ဘာ့ဘဏ် (World Bank IFC) ကလည်း ထောက်ပံ့ကူညီ ပေးလျက်ရှိသည်။

မျိုးစေ့သတင်းအချက်အလက်များကို မျိုးစေ့လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မည့် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပလုပ်ငန်းရှင်များ အလွယ်တကူ ရယူ အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် Myanmar Seed Portalwebsite ကို ထုတ်လွှင့်ပေး ပြီးဖြစ်သကဲ့သို့ မျိုးစေ့ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရန် အစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိက၊ INGOs၊ NGOs၊ မျိုးစေ့ထုတ်သူများပူးပေါင်းပြီး လွယ်ကူရိုးရှင်းသည့် အစီအစဉ်တစ်ရပ် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက် ခြင်းဖြစ်ကြောင်း မျိုးစေ့ဌာနခွဲ ညွှန်ကြား

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသို့ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၊ အမြဲတမ်း အတွင်းဝန်များဖြစ်ကြသော ဦးကျော်မင်းဦး နှင့် ဦးကျော်ဌေး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ Moscow Lomonosov State University မှ စီမံကိန်းမန်နေဂျာ Dr.Irina O.Alyabina၊ ရုရှားနိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ် ငါးဦး၊ ထိုင်းနိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ်လေးဦး နှင့် ဌာနဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူ များ တက်ရောက်ကြသည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက အဖွင့်အမှာ စကားပြောကြားရာတွင် မြေဆီလွှာ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ရေမြေတောတောင်၊ စိမ်းလန်းစိုပြည် သာယာရေး၊ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းအစားအစာ များ အာဟာရပြည့်ဝစွာ ထုတ်လုပ်နိုင်ရေး တို့အတွက် များစွာအရေးပါကြောင်း၊ စီးပွားရေးစနစ်ကောင်းမွန်မှု၊ ဇီဝဖြစ်စဉ် ပြောင်းလဲမှု၊ သန့်ရှင်းသော ရေရရှိနိုင်မှု၊ ရာသီဥတု စဉ်ဆက်မပြတ် ပုံမှန်ဖြစ်တည် မှု၊ လူသားများအသက်ရှင်နေထိုင်နိုင်မှု တို့အပေါ်လည်း များစွာထောက်ပံ့ပေးပါ ကြောင်း၊ လူဦးရေတိုးပွားလာမှုနှင့်အတူ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှုများ ကြောင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းအစားအစာ ထုတ်လုပ်နိုင်မှု လိုအပ်ချက်မြင့်မားမှုနှင့် မြေဆီလွှာခန်းခြောက်မှုပြဿနာများကို ရင်ဆိုင်နေရကြောင်း၊ အဆိုပါပြဿနာ များကို အကောင်းဆုံးရင်ဆိုင် ကျော်ဖြတ်

နိုင်ရေးအတွက် ဒေသတွင်းနှင့်နိုင်ငံတကာ ပညာရှင်များ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသည်။ ထို့နောက် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသန ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ နိုင်ကြည်ဝင်းက မြန်မာနိုင်ငံ မြေဆီလွှာ ပထဝီအခြေခံအချက်အလက်စနစ်ဆိုင်ရာ နည်းပညာအဖွဲ့အကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ Moscow Lomonosov State University မှ စီမံကိန်းမန်နေဂျာ Dr.Irina O.Alyabina နှင့် Mr.Oleg M.Golozubov တို့က စီမံကိန်းဆိုင်ရာ နှင့် ရုရှားနိုင်ငံတွင် မြေဆီလွှာပထဝီ အခြေခံအချက်အလက်ဆိုင်ရာ မှတ်တမ်း ထားခြင်း (Soil Data Center) ဆိုင်ရာ များကိုလည်းကောင်း အသီးသီးရှင်းလင်း တင်ပြကြသည်။

မြေဆီလွှာပထဝီအခြေခံ အချက် အလက်များဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များကို ရုရှားနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့မှ မြေဆီလွှာပညာရှင်များ အချင်းချင်းဆွေးနွေးဖလှယ်ကြရန်၊ မြေဆီလွှာဆိုင်ရာ အခြေခံအချက်အလက် မှတ်တမ်းများကို Database များတွင် ရေးသွင်းပြီး မြေဆီလွှာပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း များကို ကာကွယ်၍ မြေဆီလွှာအရင်း အမြစ်ကို ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်သွားနိုင် ရေး ဆွေးနွေးနိုင်ရန်အတွက် ရည်ရွယ် ကျင်းပခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ စီမံကိန်း အစီအစဉ်အရ ပထမအကြိမ် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲကို ရုရှားနိုင်ငံ မော်စကိုမြို့တွင် ၂၀၁၈ ခုနှစ် မေ ၁၄ ရက်မှ ၁၉ ရက်အထိ ကျင်းပခဲ့ပြီး ဒုတိယအကြိမ် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲကို ထိုင်းနိုင်ငံ ဘန်ကောက်မြို့ တွင် ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၃ ရက်မှ ၇ ရက်အထိ ကျင်းပဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

ယခုစီမံကိန်း၏ အထောက်အပံ့များ ကို ရုရှားနိုင်ငံ မော်စကိုတက္ကသိုလ် (Moscow Lomonosov State University Russia Federation) မှ ကျွန်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ကာ ယနေ့ကျင်းပ သည့် တတိယအကြိမ်အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ကို မြန်မာနိုင်ငံက အိမ်ရှင်နိုင်ငံအဖြစ် လက်ခံကျင်းပခြင်းဖြစ်ပြီး ဆွေးနွေးပွဲကို မေ ၁၃ ရက်မှ ၁၇ ရက်အထိ ကျင်းပခဲ့သည်။

MOALI ဖြန့်ကြားရေး

(ISSD Project) ကို နယ်သာလန်နိုင်ငံနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး Public Private- Partnership (PPP) ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး၊ မျိုးစေ့ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် ဥပဒေစည်းမျဉ်းများအား ပိုမို အားကောင်းလာစေရေးနှင့် ပြည်သူ အားလုံး သိရှိလိုက်နာနိုင်စေရေး၊ စပါး သီးနှံအပါအဝင် ဆီထွက်သီးနှံ၊ ပဲမျိုးစုံ သီးနှံများ၏ မျိုးအရည်အသွေး မြှင့်တင် ခြင်းနှင့်မျိုးသန့်ပွားများထုတ်လုပ်ပေးခြင်း၊ စီးပွားဖြစ်မျိုးသန့်ပွားမျိုးစေ့ထုတ် လုပ်ငန်းများ ပေါ်ထွန်းလာစေပြီး တောင်သူများ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်မျိုးစေ့ များကို အလွယ်တကူနှင့်လုံလောက်စွာ သုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန က ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း သတင်းရရှိသည်။

MOALI ဖြန့်ကြားရေး

မျိုးစေ့ကဏ္ဍဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း

အစားထိုးနှစ်ချင်းသီးနှံ မိုင်းပြတ်တွင် ပေးအပ်

အစားထိုးနှစ်ချင်းသီးနှံပေးအပ်ပွဲကို ရှမ်းပြည်နယ် (အရှေ့ပိုင်း) မိုင်းပြတ်မြို့၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးရုံးတွင် ကျင်းပရာ ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးစိုင်းကျော်က၊ ဦးအားကိုနှင့်ဌာနဆိုင်ရာများ၊ မိုင်းတင်း၊ လန်းဆက်၊ နမ့်ပန်၊ ဟေဂျီ၊ နမ့်နန်းကျေးရွာများမှ တောင်သူများ တက်ရောက်ကြသည်။

အဆိုပါအခမ်းအနားတွင် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးသက်လွင်က အမှာစကား ပြောကြားပြီး စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဦးသန်းထွဋ်လွင်က လုပ်ငန်း ရည်ရွယ်ချက်များ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးသည်။

ထို့နောက် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နှင့် တာဝန်ရှိသူတို့က (GW-1) စပ်မျိုးစပါးစက ၇၀ စာအတွက် မျိုးစေ့ ၄၉၀ ကီလိုအား တောင်သူလယ်သမားများထံသို့ အစားထိုးနှစ်ချင်းသီးနှံအဖြစ် ပေးအပ်ကြသည်။

မိုးသီးနှံများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေး ကမမောင်းတွင် ပညာပေးဆွေးနွေး

လယ်ယာကဏ္ဍထွက်ကုန်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် စပါးနှင့်မိုးစိုက်သီးနှံ များ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေး ပညာပေးဆွေးနွေးပွဲကို မေ ၁၁ ရက်နံနက်ပိုင်းက ကရင် ပြည်နယ် ကမမောင်းမြို့နယ် ကွင်းဒလကျေးရွာအုပ်စု ဘော့ကျိုထကျေးရွာတွင် ကျင်းပရာ ရပ်မိရပ်ဖများ၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ဆယ်အိမ်မှူးများ၊ လယ်စိုက်ပျိုး သူများ၊ တောင်ယာစိုက်ပျိုးသူများ၊ ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးသူများ တက်ရောက်ကြသည်။

ပုလောတွင် မြေဆီလွှာတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်

မိုးစပါးတစ်စကအထွက်နှုန်း မြင့်မားရေးအတွက် အခြေခံကျသော မြေဆီလွှာတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကို မေ ၂၄ ရက်နံနက်ပိုင်းက တနင်္သာရီတိုင်း ဒေသကြီး ပုလောမြို့နယ် ဘက်စုံ အဆင့်မြင့်နည်းပညာသုံး စံပြကျေးရွာ (IHDTV) (Intergrated Hight Technology Demostration Village) လက္ခဏာကျေးရွာတွင် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဦးအေးဝင်းနှင့်ဝန်ထမ်း များ၊ အကျိုးဆောင်တောင်သူများနှင့် လယ်ယာလုပ်သားများ ပါဝင်ဆောင်ရွက် ကြသည်။

အဆိုပါလုပ်ငန်းခွင်တွင် တောင်သူ ဦးသန်းအောင်၏ လယ်မြေတွင် နွေထယ်ရေးခံခြင်းလုပ်ငန်းကို လည်းကောင်း၊ တောင်သူ ဦးမြစိန်၏ လယ်မြေတွင် ပိုက်ဆံလျှော်နှင့် ပဲမျိုးစုံ ကြပ်ကဲ၍ သစ်ရွက်စိမ်းမြေဩဇာကျွေးခြင်း လုပ်ငန်းကိုလည်းကောင်း၊ တောင်သူ ဦးညွှန်၏ လယ်မြေတွင် EM

မြေဆီလွှာတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး ကျွန်းစုတွင် ကွင်းဆင်း ဆောင်ရွက်

စပါးသီးနှံအထွက်နှုန်းမြင့်မားရေး အတွက် မြေဆီလွှာတိုးတက်ကောင်းမွန် လာစေရန် ထုံးထည့်ခြင်း၊ သဘာဝ မြေဆွေးထည့်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို မေ ၁၂ ရက်နံနက်ပိုင်းက တနင်္သာရီတိုင်းဒေသ ကြီး ကျွန်းစုမြို့နယ် ဘက်စုံအဆင့်မြင့် နည်းပညာသုံး စံပြကျေးရွာ မောင်းလှော် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဝန်ထမ်းများ ကွင်းဆင်း ဆောင်ရွက် ကြသည်။

အဆိုပါလုပ်ငန်းခွင်တွင် မြို့နယ် ဦးစီးမှူး ဦးစောဝင်းနှင့်ဝန်ထမ်းများက တောင်သူတစ်ဦးချင်းအလိုက် မိမိတို့ လယ်မြေများတွင် မိုးကြိုထယ်ရေးခံခြင်း၊ သဘာဝ မြေဩဇာထည့်ခြင်း၊ ထုံးထည့်

ခြင်း၊ ကန်သင်းတင်ကန်သင်းမြင့်ခြင်း၊ ရေစီးရေလာကောင်းရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို လှည့်လည်ကွင်းဆင်းညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ကြသည်။

ဒေသဝမ်းစာဖူလုံရေးအတွက် ပြင်ဆင်

ဒေသဝမ်းစာဖူလုံရေးအတွက် မိုးစပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန် မေ ၂ ရက်နံနက်ပိုင်းက ကရင်ပြည်နယ် ကမမောင်းမြို့နယ် ကော့ကရက်ကျေးရွာနှင့် ကတိုင်တိကျေးရွာများတွင် ကရင်ထာဝရလက်နက်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလဲလှယ်သည့်အဖွဲ့ (KEP) မှ တာဝန်ရှိသူများ၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများက ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ကွင်းဆင်း ဆောင်ရွက်ကြသည်။

အဆိုပါလုပ်ငန်းခွင်တွင် ခရိုင်ဦးစီးမှူး ဦးသက်ဆွေ၊ ခရိုင်မျိုးစေ့တာဝန်ခံ၊ မြေအသုံးချရေးတာဝန်ခံ၊ သီးနှံကာကွယ်ရေးတာဝန်ခံတို့က မျိုးကောင်းမျိုးသန့်သုံးစွဲ ခြင်း၊ မြေဆီလွှာအာဟာရပါဝင်မှု ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်ခြင်း၊ နွေထယ်ရေးခံခြင်း၊ ကန်သင်းတင်၊ ကန်သင်းမြင့်ခြင်း၊ ရေစီးရေလာကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ရေတော်မိုးတော် ဧရိယာများဖြစ်ပေါ်လာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းစသည့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်း များကို ပညာပေးဆွေးနွေးကြသည်။

သိန်းဖေ စုစည်းတင်ပြသည်

လယ်ယာသုံးစက်ပစ္စည်းပြပွဲ မြန်အောင် အင်ပင်ရွာတွင် ကျင်းပ

မြန်အောင် မေ ၂၇

လယ် ယာသုံးစက်ပစ္စည်းပြပွဲ အခမ်းအနားကို ယနေ့နံနက် ၈ နာရီက ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မြန်အောင်မြို့နယ် အင်ပင်မြို့နယ် တောင်သူ ဦးစံမြိုင်၏ လယ်မြေတွင် ကျင်းပရာ ဒေသခံတောင်သူ ၂၀၀ ကျော် တက်ရောက် လေ့လာကြပြီး ဧရာဝတီကုမ္ပဏီလီမိတက်မှတင်သွင်းရောင်းချသော ကူဘိုတာ လယ်ယာသုံးစက်ပစ္စည်းများကို ပြသသည်။ (အောက်ပုံ)

အင်ပင်သန်းဌေးအောင်

ယခင်အပတ်မှအဆက်

ရခိုင် ပြည်နယ်ဟာ စီးပွားရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံဖို့ကောင်းတဲ့အခြေခံအကြောင်းအချက်တွေ အများကြီး ရှိပေမယ့် အကြောင်းကြောင်းကြောင့်ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြန်မြန် ဆန်ဆန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ ပြည်တွင်းပြည်ပစီးပွားရေးသမားတွေကို ရခိုင်ပြည်နယ်ရဲ့ စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍ၊ ငပလီကမ်းခြေဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းတွေ၊ လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းတွေလုပ်ကိုင်ဖို့ ဒီဒေသမှာအခွင့်အလမ်းကောင်းတွေရှိတယ်ဆိုတာ သိစေချင်ပါတယ်။ ရခိုင်ဒေသမှာလာရောက်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံဖို့လည်း ဖိတ်ခေါ်ချင်ပါတယ်”ဟု ရခိုင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးညီပုက ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၂၂ ရက်က သံတွဲမြို့ ငပလီကမ်းခြေတွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲ ၂၀၁၉ Rakhine State Investment fair 2019 ဖွင့်ပွဲမှာ ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီပြပွဲကို ရခိုင်ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ ဦးဆောင်မှုနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံကော်မရှင်၊ ဂျပန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီ (JICA) ၊ ဂျပန်ပြည်ပကုန်သွယ်မှုအဖွဲ့အစည်း (JETRO) Myanmar Survey Research Co.Ltd (MSR) နှင့် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများရဲ့ ပံ့ပိုးကူညီမှုနဲ့

စွမ်းအင်လုပ်ငန်းတို့ပါဝင်ကြောင်း သိရပါတယ်။ ကျင်းပပြီးစီးခဲ့တဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲမှာ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်းမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံဖို့ စိတ်ဝင်စားကြပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံဖို့ အဆိုပြုချက် ၁၄ ခု ရှိခဲ့ကြောင်းလည်း သိရပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်များက ရခိုင်ပြည်နယ်မှာ အဓိကဝင်ရောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခဲ့တဲ့ ကဏ္ဍတွေကတော့ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း နဲ့ ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်းများသာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုယ်ကျသွားရောက်ကြည့်ရှုလေ့လာခွင့်ရခဲ့ကြပါတယ်။ ရခိုင်ပြည်နယ်ရဲ့ တိမ်မြုပ်နေတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း တွေကို လေ့လာဆန်းစစ်ခွင့်ရရှိခဲ့ကြပါတယ်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေဟာ ရခိုင်ပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းကိုသာ အလေးထားအာရုံစိုက်နေသော် လည်း အခြားဒေသရှိ စီးပွားရေးအလားအလာတွေကို အာရုံစိုက်မှု နည်းပါးခဲ့ကြပါတယ်။ ရခိုင်ပြည်နယ်ရဲ့ နေရာအချို့မှာ စိန်ခေါ်မှုတွေရှိနေပေမယ့် စိန်ခေါ်မှု ပဋိပက္ခတွေကို ဖြေရှင်းရင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေကို တိုးတက်လာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းကသာ ရခိုင် ပြည်နယ်ရဲ့ ပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းပေးသွားနိုင်မှာ ဖြစ်ပြီး ရခိုင်ပြည်နယ်ရဲ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနဲ့ တည်ငြိမ် အေးချမ်းရေးကို အထောက်အကူပြုဆောင်ရွက်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရခိုင်ပြည်နယ် စီးပွားရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းနှင့် မျှော်လင့်ချက်များ

ကျွန်းသားငယ်နဲ့

ကျင်းပခဲ့တာပါ။ အဲဒီပြပွဲသို့ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင် ၆၀၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ ပါတယ်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲလုပ်ငန်း ၃၀ လက်မှတ် ရေးထိုးနိုင်ခဲ့တယ်လို့ သိရပါတယ်။ EOI လို့ခေါ်တဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆောင်ရွက်ရန် စိတ်ဝင်စားမှုရှိကြောင်း၊ အဆိုပြုလွှာ Expression of Interest လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့တဲ့ ကုမ္ပဏီ ၂၇ ခု၊ Project Proposal တင်ပြခဲ့တဲ့ ကုမ္ပဏီနှစ်ခုနဲ့ ကုမ္ပဏီအချင်းချင်း B to B ရေးထိုးခဲ့တဲ့ MoU တစ်ခု ရှိခဲ့ကြောင်း သိရပါတယ်။ ပြပွဲကို တက်ရောက်လာ ကြတဲ့ ပြည်တွင်းပြည်ပလုပ်ငန်းရှင်များအနေနဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်မှာရှိတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အလား အလာတွေပေါ်မှာ စိတ်ဝင်စားမှုကို ပြသနေခြင်း ဖြစ်ပါ တယ်။ အဲဒီလုပ်ငန်းရှင်တွေရဲ့ အဆိုပြုချက်တန်ဖိုးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၂၄၉ သန်းရှိခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း ၁၉၈၈-၁၉၈၉ ဘဏ္ဍာ နှစ်မှ ၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာအထိ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်း ၂၈ ခုဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး၊ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၀၂၄၁ ဒသမ ၃၈၃ သန်းရှိခဲ့ကြောင်း သိရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဖြစ် ၁၉၈၈-၁၉၈၉ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ် အထိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်း ၂၁ ခုရှိခဲ့ကာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၁၅ ဒသမ ၅၆၀ ငန်းအပါအဝင် ငွေကျပ် ၂၃၉၃၄၇ ဒသမ ၉၂၀ သန်း ဝင်ရောက်ခဲ့ကြောင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနရဲ့ စာရင်းများအရ သိရပါတယ်။ စာရင်းဖော်ပြချက်များ အရ နိုင်ငံခြားသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းဖြစ်တဲ့ သတ္တု တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၈ ဒသမ ၁၄၇ သန်း၊ စွမ်းအင်လုပ်ငန်း ၂၆ ခုမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀၂၁၃ ဒသမ ၉၈၃ သန်းနဲ့ တခြားဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတစ်ခုမှ အမေရိကန်

ဒေါ်လာ ၉ ဒသမ ၂၅၃ သန်း ဝင်ရောက်ခဲ့ကြောင်း သိရပါတယ်။ ထို့အတူ မြန်မာနိုင်ငံသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းဖြစ်တဲ့ စက်မှုလုပ်ငန်းနှစ်ခုမှ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁ သန်းအပါအဝင် ငွေကျပ်သန်း ၃၀၅၂ ဒသမ ၂၀၀၊ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်း ၁၁ ခုမှ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၉ ဒသမ ၅၂၀ သန်းအပါအဝင် ငွေကျပ် ၇၂၅၇၆ ဒသမ ၀၈၀ သန်း၊ ဆောက်လုပ်ငန်းတစ်ခုမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၉ ဒသမ ၃၃၀ သန်းအပါအဝင် ငွေကျပ် ၂၀၇၀၀ ဒသမ ၆၅၀ သန်း၊ မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်း ငါးခုမှ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၆ ဒသမ ၃၈၀ သန်းအပါအဝင် ငွေကျပ် ၄၇၉ ဒသမ ၇၉၀ သန်း၊ အခြားဝန်ဆောင်မှုနှစ်ခုမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၇၉ ဒသမ ၃၃၀ သန်းအပါအဝင် ၁၄၂၅၃၉ ဒသမ ၂၀၀ သန်းကို ခွင့်ပြုပေးခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ သုတေသန စစ်တမ်းအရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများဘက်က စိတ်ဝင်စား တဲ့ စီးပွားရေးကဏ္ဍလေးရပ်ဟာ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွား လာရေးလုပ်ငန်း၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းနှင့်

စိန်ခေါ်မှုများနဲ့ရခိုင်ပြည်နယ် ရခိုင်ပြည်နယ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတကာ အသိုက်အဝန်းက ပြည်တွင်းစီးပွားရေး အလားအလာ ကောင်းများထက် ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းမှာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့တင်းမာမှုတွေကိုသာ အမြင်ကျဉ်းမြောင်း စွာ ကြည့်နေခဲ့ကြပါတယ်။ ရခိုင်အရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတကာအသိုက်အဝန်းရဲ့ ဖိအားပေးမှုကို အမှန် အားဖြင့်တော့ တည်ငြိမ်ရေးနဲ့သာယာပြောရေး ရရှိစေဖို့ စီးပွားရေးအလားအလာကောင်းတွေ ဖန်တီး ပေးကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရခိုင်ပြည်နယ် သံတွဲမြို့မှာ ကျင်းပခဲ့တဲ့ ရခိုင်ပြည်နယ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲကို လာရောက်ခဲ့တဲ့ ပြည်တွင်းပြည်ပစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင် များဟာ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် နိုင်မယ့် စီးပွားရေးအလားအလာတွေကို တွေ့မြင်ခဲ့ကြ ရပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများကိုလည်း လေ့လာ သိရှိခဲ့ကြပြီလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင် အချို့ကလည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ သဘောတူညီ ချက်တွေကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသလို မိမိတို့ စိတ်ဝင်စားတဲ့လုပ်ငန်းတွေကိုလည်း ကိုယ်တိုင်

စိန်ခေါ်မှုများနဲ့ရခိုင်ပြည်နယ်

အဲဒီရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲမှာ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆောင်ရွက်ဖို့ စိတ်ဝင်စားမှုရှိကြောင်း အဆိုပြုလွှာ Expression of Interests (EOI) လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီးနောက် နောက်ဆက်တွဲ လုပ်ငန်းများညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကို ဧပြီ ၆ ရက်က ရခိုင်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ရုံးမှာ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ ပါတယ်။

ရခိုင်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးညီပု က ဆွေးနွေးပွဲကို တက်ရောက်လာကြတဲ့ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များ၊ ကုမ္ပဏီများအနေနဲ့ မိမိတို့ဆောင်ရွက် လိုတဲ့အစီအစဉ်တွေကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းစေတာနာ ထားပြီး ဆွေးနွေးပေးကြစေလိုကြောင်း၊ အစိုးရအဖွဲ့နဲ့ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနအဖွဲ့အစည်းများကလည်း လိုအပ်တဲ့ကူညီပံ့ပိုးကူညီမှုတွေကို ဆောင်ရွက်ပေး သွားမှာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ အလား အလာကောင်းများကို လက်တွေ့ကျကျ အကောင် အထည်ဖော်နိုင်ဖို့ အစိုးရနဲ့ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ တက်ညီလက်ညီပူးပေါင်းပြီး ဆောင်ရွက်ကြစေလို ကြောင်း၊ လက်ရှိတင်ပြထားတဲ့ (EOI) အဆင့်သာမက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆိုပြုလွှာတွေ တင်ပြနိုင်သည်အထိ အသေးစိတ်ဆက်လက်ဆွေးနွေးပြီး ဆောင်ရွက်သွား ကြစေလိုကြောင်းနဲ့ သက်ဆိုင်ရာဌာနများအနေနဲ့ လည်း ကုမ္ပဏီများရဲ့တင်ပြချက်၊ လိုအပ်ချက်တွေ ပိုင်းဝန်းဆွေးနွေးအဖြေရှာပေးခြင်းအားဖြင့် ရခိုင် ပြည်နယ်ကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ကောင်းတစ်ခု အဖြစ် အမြန်ဆုံးအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် ပေးစေလိုကြောင်း” ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအနေနဲ့ ပြည့်စုံကြွယ်ဝတဲ့၊ ငြိမ်းချမ်းသောဒီမိုကရေစီဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ထောင်နိုင်ရေးရည်ရွယ်ပြီး နိုင်ငံတော်ရဲ့ အကူး အပြောင်းကာလပိုမိုမြောင့်မြူးရေးပွဲကိုင်ပေးနိုင်မယ့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနောက်ထပ်လှိုင်းတစ်ခုလို့ ခေါ်ဆို နိုင်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက် ညီတဲ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ရေးဆွဲဥဋ္ဌာန်းပြီးဖြစ်ပါကြောင်း၊ အဲဒီစီမံကိန်းကို စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိတဲ့ မဏ္ဍိုင်သုံးရပ်၊ ပန်းတိုင်ငါးခု၊ မဟာဗျူဟာ ၂၈ ခုနဲ့ အကောင်အထည်ဖော်မှုအစီအစဉ် ၂၅၁ ခုနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားကြောင်းကိုလည်း ရခိုင်ပြည်နယ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြပွဲ ၂၀၁၉ ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားမှာ မြန်မာ နိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားရေး ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးသောင်းထွန်းက ပြောကြား သွားခဲ့ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက် ညီတဲ့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်းနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းတွေမှာ အစိုးရဟာ မြန်မာနိုင်ငံ ကို လုပ်သားကိုင်သားရှိတဲ့ ခန့်မှန်းလွယ်ပြီး ရှင်းလင်း လွယ်ကူမှုရှိတဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင်ဖန်တီးရေးကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာမှာ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း ရင်းနှီး မြှုပ်နှံ ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်လိုသူများအတွက် သတင်းကောင်းများကို တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။

မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ Guangxi Academy of Agricultural Sciences (GXAAS) နှင့် Guangxi Plant Tissue Culture ကုမ္ပဏီသို့ လေ့လာရေးခရီး သွားရောက်

တရုတ် - အာဆီယံ ဟင်းသီးဟင်းရွက်မျိုးသစ်များ စိုက်ပျိုးပြသပွဲသို့ တက်ရောက်ရန် တရုတ်နိုင်ငံ ဝှမ်ရှိုးပြည်နယ် နန်နင်းမြို့တွင် ရောက်ရှိနေကြသည့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန(DAR)ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ နိုင်ကြည်ဝင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန (DOA)ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးလှမြင့်အောင်တို့ခေါင်းဆောင်သည့် မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် Guangxi Academy of Agricultural Sciences (GXAAS) မှ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ GXAAS သို့ ၂၁.၅.၂၀၁၉ ရက်က လေ့လာရေးခရီးသွားရောက်ကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန DAR နှင့် GXAAS တို့သည် သုတေသန ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် နားလည်မှုစာချွန်လွှာကို ၅.၅.၂၀၁၉ ရက်က လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ ယခုလေ့လာရေးခရီးစဉ်တွင် သုတေသန နှင့်နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကို လည်းကောင်း၊ သုတေသီပညာရှင်များ နည်းပညာဖလှယ်ရေးအတွက် သင်တန်း

များ၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနအနေဖြင့် အစားအစာဘေးကင်းလုံခြုံရေး Food Safety အတွက် သုတေသနပြု ဆောင်ရွက်မှုများတွင် အဓိကကျသည့် ဓာတ်ခွဲခန်းသုံး HPLC နှင့် GCMS စက်များအား

ကျွမ်းကျင်စွာ ကိုင်တွယ်အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် လူငယ်စိုက်ပျိုးရေးသုတေသီများကို GXAAS သို့ စေလွှတ်၍ သင်တန်းများတက်ရောက်ရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနတွင် ဆောင်ရွက်မည့် သုတေသနလုပ်ငန်းများအား နိုင်ငံတကာအဆင့်မီဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက်

GXAAS မှ အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်များက အကြံဉာဏ်များပေးကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စပါးနှင့် ဆန်အရည်အသွေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစင်တာ (Rice Quality Improvement Center) ထူထောင်နိုင်ရေးအတွက်

မှူးချုပ်တို့ ဦးဆောင်သည့် ပညာရှင်အဖွဲ့သည် GXAAS နှင့် Guangxi Plant Tissue Culture ကုမ္ပဏီတို့ ပူးပေါင်းကာ အစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိကနှင့် ပြည်သူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု (Public-Private Partnership) ၏ အောင်မြင်မှုဖြစ်သည့် ငှက်ပျော့ ကြံ၊ စပျစ်နှင့်ကြီးမြန်သစ်ပင်

လည်းကောင်း ဆွေးနွေးကြသည်။ ထို့နောက် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေး

(ယူကလစ်)များအား အပင်တစ်မျိုးနည်းဖြင့် စီးပွားဖြစ်ပွားများထုတ်လုပ်မှုများ သွားရောက်လေ့လာကြသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

ရောဂါမြစ်ကျွန်းပေါ်ဒေသ စပါး-ငါးစနစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ဆွေးနွေး

ရေဆင်း မေ ၂၇

မြ စတြေးလျနိုင်ငံ ACIAR မှ ထောက်ပံ့မှုအစီအစဉ်ဖြင့် ရောဂါမြစ်ကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် စပါး-ငါးစနစ်များဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်းအတွက် လိုအပ်သည်များ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဆန်စပါးသုတေသနဌာန (IRRI) မှ တာဝန်ရှိသူများအဖွဲ့သည် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် တာဝန်ရှိသူများနှင့် ယနေ့နေ့လယ်ပိုင်းက စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန နဝရတ်ခန်းမ၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ နိုင်ကြည်ဝင်း၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးသန့်လွင်ဦး၊ စပါး-ငါးစနစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်းတာဝန်ခံ ဒေါ်ဝင်းသီတာဦး၊ တာဝန်ရှိသူများနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆန်စပါးသုတေသနဌာန (IRRI) မှ Dr. Grant Singleton (Principle Scientist), Dr. Alex Stuart (Senior Scientist) နှင့် တာဝန်ရှိသူများ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာတွင် စီမံကိန်းဧရိယာများဖြစ်သည့် လက်ပံတန်း၊ မြောင်းမြ၊ မအူပင်မြို့နယ်များတွင် ယခင်နှစ်က ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သုတေသနရလဒ် အခြေအနေများကိုလည်းကောင်း၊ ရှေ့ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် စီမံကိန်းဧရိယာအတွင်း စိုက်ပျိုးရန်

သင့်တော်သည့် စပါးမျိုးဖြစ်သော ဆင်းသုစပါးမျိုးသည် ဈေးကွက်ရှိ၍ အပင်ယိုင်လဲမှုဒဏ်ခံနိုင်သောကြောင့် ယခုနှစ်ခိုရာသီတွင် ထည့်သွင်းစိုက်ပျိုးရန် တို့ကိုလည်းကောင်း၊ နေပြည်တော်တွင် စပါး-ငါးစနစ်များဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မည်ဆိုပါက စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနဘက်မှ သုတေသနပြုလုပ်ရန် သင့်တော်သည့်စိုက်ကွင်း နေရာနှင့် မှတ်တမ်းကောက်ယူမှုများကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးရေးတို့ကို လည်းကောင်း ဆွေးနွေးကြသည်။ ထို့နောက် စီမံကိန်းတာဝန်ခံနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆန်စပါးသုတေသနဌာန (IRRI) မှ တာဝန်ရှိသူများသည် သုတေသနပြုဆောင်ရွက်မည့် စိုက်ကွင်း နေရာကို ကွင်းဆင်းကြည့်ရှုကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

Newspaper Advertisement
Request for Expression of Interest
Only National Staff
 Consulting Services for the Household Baseline Survey
 Contract Ref: ADB-26B

The Government of the Republic of the Union of Myanmar has received a financing from the Asian Development Bank for the Irrigated Agriculture Inclusive Development Project (IAIDP) ,and Intends to use part of funds thereof for payments under the following contract package:Consulting Services for the Household Baseline Survey.

The Household Baseline Survey Consultant will preferably be a consortium that may involve a combination of Consulting firms , International and/or local NGOs,and possibly a research organization.

For more detailed information,any interested firm can refer to the ,EOI Format , Terms of Reference, Standard Format of Request for Quotation, Baseline Design Report and Draft Questionaries which may be obtained upon request to iaidp.mm@gmail.com. EOI and related documents must be submitted to the address below no later than 21st June 2019 at 2:00 PM (Myanmar Standard Time)

Hard Copy:
 To,
 U Tint Lwin (Procurement Director)
 Irrigation & Water Utilization Management Department
 Ministry of Agriculture, Livestock & Irrigation
 Office No.43, Nay Pyi Taw, Myanmar
 Or
 Soft Copy to iaidp.mm@gmail.com
 CC to tlwin4_irr@gmail.com and ukhinazw1984@gmail.com

Note : Delay submission of EOI shall be rejected

ပြည်တွင်းသီးနှံဈေးကွက်အခြေအနေ

(လက်ကားဈေးနှုန်းများ) (ကျပ်)

ရန်ကင်း-ပန္နလေးဈေးကွက် (ဘုရင့်နောင်ကုန်စည်ခိုင်မှ ဈေးနှုန်းများသည် တစ်ပိဿာပေါ်အခြေခံ၍ ပြန်လည်တွက်ချက်ထားပါသည်။)

Main table containing market prices for various agricultural products like rice, oil, and other commodities. Columns include item names, quantities, and prices in Kyats.

မော်လမြိုင်ဈေးကွက်

Table showing market prices for Mawlaikya, including items like rice, oil, and other goods with their respective prices.

Summary table for market prices, listing various items and their current market status or price ranges.

ပခုက္ကူဈေးကွက် (Pabok Market) section listing prices for various goods.

ပြင်းခြံဈေးကွက် (Pindya Market) section listing prices for various goods.

ပုံရွာမြို့ကုန်စည်ခိုင် (Bongra Market) section listing prices for various goods.

သြဏ္ဍခရိုင် (Dhanyawaddy) section listing prices for various goods.

ပုသိမ်ဈေးကွက် (Pawsey Market) section listing prices for various goods.

အမျိုးအမည် (Brand/Type) section listing prices for different brands of goods.

အင်းလေး (Inle) section listing prices for various goods.

ရန်ကင်းဈေးကွက် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု အခြေအနေ
မြန်မာနိုင်ငံဆန်စပါးကုန်စည်ခိုင် (ဝါးတန်း)မှ ၂၈.၅-၁၉ ရက် ထုတ်ပြန်သော ဆန်ဈေးနှုန်းများအရ ဖျာပုံပေါ်ဆန်း...

ဇွန်လ ၅ ရက် ၂၀၁၉
ရက်စွဲအရ ဇွန်လ ၅ ရက် ၂၀၁၉ ရက်စွဲအရ ဇွန်လ ၅ ရက် ၂၀၁၉ ရက်စွဲအရ...

ယခုတစ်ပတ် ရွှေပြည်တိုင်း၊ ချယ်ရီပန်း၊ အောင်မြန်မာ နှင့် နန်းဝင်းပုံရိပ်များတွင် အင်းလေးခရမ်းချဉ် (ပင်သစ်) တစ်တင်း...

ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပသီးနှံဈေးကွက်အခြေအနေ

နေပြည်တော်ဈေးကွက်လယ်ယာထွက်ကုန်ဈေးနှုန်းများ

Table with 4 columns: Commodity Name, Unit, Price, and Market Type. Includes categories like 'အလတ်စ' (Average), 'စားဖို့' (Food), 'စားသုံးဆီ' (Cooking Oil), and 'ဟင်း' (Vegetables).

Table titled 'စစ်တွေဈေးကွက်' (Sittoung Market) with columns for Commodity Name, Unit, Price, and Market Type. Lists various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'မြိတ်မြို့ရေထွက်ကုန် ဈေးကွက်အခြေအနေ' (Myi The Market) with columns for Commodity Name, Unit, Price, and Market Type. Lists various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'တောင်သူထံမှဝယ်ယူသောလယ်ယာထွက်ကုန်ဈေးနှုန်းများ' (Wholesale prices from farmers). Lists prices for various agricultural products like 'ပဲပိစုံ', 'ပဲစိမ်း', 'ပဲစိမ်းနီ', etc.

Table titled 'တောင်ကြီး' (Taunggyi) with columns for Commodity Name, Unit, Price, and Market Type. Lists prices for various types of rice.

Table titled 'မူဆယ် ၁၅၅ မိုင် ကုန်သွယ်ရေးဌာနမှ ရရှိသောဈေးနှုန်းများ' (Market prices from Mawlaikheik). Lists prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'လားရှိုးဈေးကွက်' (Lashio Market) with columns for Commodity Name, Unit, Price, and Market Type. Lists prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'ပြည်မြို့ဈေးကြီး' (Pyigyid Market) with columns for Commodity Name, Unit, Price, and Market Type. Lists prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'ငါးရက်တစ်ဈေး အောင်ပန်းဈေးကွက်' (One-week market, Aungpan Market) with columns for Commodity Name, Unit, Price, and Market Type. Lists prices for various types of rice.

Table titled 'ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး သဲကုန်ဈေးကွက်' (Bago Region Flour Market) with columns for Commodity Name, Unit, Price, and Market Type. Lists prices for various types of flour.

Table titled 'ပြည်တွင်းခတ်မြေညီဈေးနှုန်းများ' (Domestic market prices). Lists prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'US\$/MT' (US Dollar per Metric Ton) with columns for Commodity Name, Price, and Market Type. Lists prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'အမေရိကန် ၁ ဒေါ်လာနှင့်ညီမျှသောငွေကြေးတန်ဖိုး' (US Dollar equivalent). Lists prices for various types of rice and other agricultural products.

Table titled 'ပြည်ပသီးနှံဈေးနှုန်း' (Foreign market prices). Lists prices for various types of rice and other agricultural products.

ထားဝယ် မိုင်းပင်သည် နွယ်တက်တတ်သည့်ချုပ်တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး အဖြူရောင်၊ ပန်းနုရောင်၊ အနီရောင်၊ ခရမ်းနီရောင်၊ အနီရင့်ရောင် အစရှိသည့် ရောင်စုံပန်းပွင့်လေးများ အစုလိုက် ဝေဝေဆာဆာ ပွင့်တတ်သည့် အပင်မျိုးဖြစ်၏။ ပန်းပွင့်လေးများသည် တစ်နေ့တည်းတွင် အရောင်နှစ်မျိုးမှ သုံးမျိုးအထိ ပြောင်းလဲတတ်၏။ ထားဝယ်မိုင်းပင်သည် မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် ဖိလစ်ပိုင်၊ မလေးရှား၊ အိန္ဒိယတို့အပြင် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများတွင် ကောင်းစွာပေါက်ရောက်ဖြစ်ထွန်းတတ်၏။ ထားဝယ်မိုင်း၏ အင်္ဂလိပ် အမည်မှာ Rangoon creeper ဟု လူသိများကြပြီး သိပ္ပံအမည်မှာ *Quisqualis indica* ဟုခေါ်ဆိုပြီး မျိုးရင်း Combretaceae တွင် ပါဝင်၏။ ထားဝယ်မိုင်းပန်း၏ လှပသည့်ပန်းရောင်စုံများကြောင့်သာမက သူ၏ အစွမ်းထက်လှသော အာနိသင်ကောင်းများက လူသားတို့အတွက် ကျန်းမာရေးအကျိုးကျေးဇူးကောင်းများကို လက်ဆောင်ပေးနေသဖြင့် တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်တွင် ဆေးစွမ်းကောင်း အာနိသင်ရှိသော နာမည်ကြီးလူသိများသည့် အပင်တစ်မျိုးဖြစ်၏။

အရောင်းဆိုင်များတွင် အလွယ်တကူ ဝယ်ယူစိုက်ပျိုးထားခြင်းဖြင့် ဆေးဖက်ဝင်လှသည့် ပရဆေးပင်တစ်မျိုးကို စုဆောင်း စိုက်ပျိုးပြီးသား လည်း ဖြစ်သည်။
ထားဝယ်မိုင်းအရွက်ခြောက်နှင့် အသီးခြောက်များကို တရုတ် တိုင်းရင်းဆေးဆိုင်များတွင် အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိနိုင်၏။
ထားဝယ်မိုင်းရေခွေးကြမ်း
ထားဝယ်မိုင်းပန်းပွင့် လက်တစ်ဆုတ်ကို ထုထောင်းကြိတ်ခြေပြီး ရရှိလာသည့်အရည် လက်ဖက်ရည်ဇွန်းတစ်ဇွန်းကို ရေခွေးပွက်ပွက်ဆူ

ထားဝယ်မိုင်းပင်၏ အရွက်၊ အပွင့်နှင့် အသီးတို့ကို အူလမ်းကြောင်းတစ်လျှောက်ရှိ သန်ကောင်၊ တုတ်ကောင်အစရှိသည့် အကောင်များကို တိုက်ဖျက်နိုင်စွမ်းရှိခြင်းနှင့် ကင်ဆာရောဂါ ဆန့်ကျင် နိုင်စွမ်းရှိခြင်းအစရှိသည့် အကျိုးကျေးဇူးကောင်းများကြောင့် လူသိ များသည့် ဆေးဖက်ဝင်ပန်းပင်တစ်မျိုးဖြစ်၏။
ထားဝယ်မိုင်းပန်းလေးများသည် အရောင်အသွေး စုံလင်လှသည့်အပြင် သင်းပျံ့သည့်မွှေးရနံ့လည်းရှိ၏။ ထားဝယ်မိုင်း အသီးသည် ဘဲဥပုံရှိပြီး အနားတွင် ဇောင်းလေးများငါးခုရှိ၏။ ထားဝယ်မိုင်းအစေ့မှာ အနက်ရောင်ရှိ၏။ အာဆီယံမိသားစုဝင်နိုင်ငံ တစ်ခုဖြစ်သည့် ဖိလစ်ပိုင်တွင် ထားဝယ်မိုင်းအစေ့သည် သန်ကောင် တုတ်ကောင်များကို တိုက်ဖျက်နိုင်စွမ်းရှိသည့် ဆေးကောင်းတစ်လက် အဖြစ် ဖိလစ်ပိုင်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနက ထောက်ခံချက်ပြုပေးထား၏။
ထားဝယ်မိုင်း၏ ကျန်းမာရေးအကျိုးကျေးဇူးကောင်းများကို စာဖတ်သူများ သိရှိနိုင်ရန် အောက်ပါအတိုင်း မျှဝေပေးလိုပါ၏။
(၁) အူလမ်းကြောင်းတစ်လျှောက်ရှိ သန်ကောင်တုတ်ကောင်များ နှင့် ကပ်ပါးကောင်များကို ဖယ်ရှားပေးနိုင်ရန်အတွက် ထားဝယ်မိုင်းအသီး အတွင်းရှိ အနက်ရောင် အစေ့လေးများကို အခြောက်ခံကာ သောက်သုံး နိုင်၏။ ကလေးငယ်အများအတွက် လေးစေ့မှ ခုနစ်စေ့အထိ သောက်သုံး နိုင်ပြီး အရွယ်ရောက်ပြီးသူများအတွက်မှာမူ ရှစ်စေ့မှ ၁၀ စေ့အထိ သောက်သုံးနိုင်၏။
သတိပြုရမည့်အချက်မှာ ထားဝယ်မိုင်းစေ့အစိမ်းကို စားသုံးခြင်း သို့မဟုတ် နေ့စဉ်ဆက်တိုက် စားသုံးသည့်အခါ ဝမ်းလျှောခြင်း၊ ဗိုက်နာခြင်း၊ ကြွဲထိုးခြင်း အစရှိသည့် ဝေဒနာများ ခံစားရတတ်၏။

အရွက်ကို ကျိုပြီးသောက်သုံးပေးခြင်းဖြင့် ဝေဒနာကို သက်သာစေနိုင်၏။
(၇) ထားဝယ်မိုင်းတွင် ဆဲလ်များ အဆမတန်ပွားများခြင်း၊ ပြိုကွဲ ပျက်စီးခြင်းကို ရပ်တန့်စေနိုင်သည့်စွမ်းအားရှိသည့်အတွက် ကင်ဆာ ဆဲလ်များ၊ ကင်ဆာကြိတ်များကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဆန့်ကျင်နိုင်စွမ်း ရှိသည်ဟု တရုတ်တိုင်းရင်းဆေးကျမ်းတွင် ဖော်ပြထား၏။
ထားဝယ်မိုင်းပန်းပွင့်တွင် ဖီနောလ်၊ ဖလောဗန်နိုက်တိုပါဝင်ပြီး ဓာတ်တိုးဆန့်ကျင်နိုင်သောစွမ်းအားကြွယ်ဝစွာ ပါဝင်သည့်အတွက် ကင်ဆာရောဂါကို တိုက်ဖျက်နိုင်၏။
(၈) ထားဝယ်မိုင်းမှထုတ်ယူရရှိသည့်အဆီအနှစ်သည် နှလုံး ရောဂါကို ဖြစ်ပွားစေနိုင်သည့် သွေးအတွင်းရှိ မကောင်းသော ကိုလက်စထရောပမာဏကို လျှော့ချပေးနိုင်၏။ ထားဝယ်မိုင်း အဆီအနှစ် တွင် ဖလောဗန်နိုက်နှင့် ဆီနောလ်လစ်ကွန်ပေါင်းတို့ပါဝင်သည့်အတွက် နေ့စဉ်စားသုံးပေးပါက နှလုံးသွေးကြောဆိုင်ရာ ရောဂါများဖြစ်ပွား နိုင်ချေကို လျော့နည်းကျဆင်းစေနိုင်၏။
ထားဝယ်မိုင်းပင်ကို အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများရှိ တောရိုင်း သစ်တောမြေများတွင် သဘာဝအလျောက်ပေါက်နေသည်ကို တွေ့ရှိနိုင် သကဲ့သို့ ယင်း၏ လှပပြီးဆွဲဆောင်မှုရှိသော အရောင်အသွေးစုံ ပန်းပွင့် လေးများကြောင့် နေအိမ်ခြံဝင်းများအတွင်းတွင်လည်း အလွယ်တကူ စိုက်ပျိုးနိုင်၏။ ထားဝယ်မိုင်းပျိုးပင်များကို ဥယျာဉ်ခြံနှင့် ပန်းမန်ပျိုးပင်

လက်ဖက်ရည်ပန်းကန်လုံး နှစ်လုံးစာ ရောစပ်မွှေးပေးပြီး အအေးခံပေးပါ။ ယင်းရေခွေးကြမ်းကို တစ်နေ့လျှင် နှစ်ကြိမ်မှ သုံးကြိမ်အထိ သောက်သုံး ပေးနိုင်၏။ (သတိပြုရန်အချက်မှာ ယင်းရေခွေးကြမ်းသောက်သုံး ပြီးနောက် ယားယံခြင်း၊ အော့အန်ခြင်းဖြစ်ပါက ဆက်လက် သောက်သုံးခြင်း မပြုသင့်ပေ။)
ထားဝယ်မိုင်းအသီးကို အစိမ်းအတိုင်းသော်လည်းကောင်း၊ လှော်ခြင်း၊ ချက်ပြုတ်ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း နေ့စဉ် စားသောက် သည့် အစားအစာထဲတွင် ထည့်သွင်းစားသောက်နိုင်၏။
အစာလည်းဆေး၊ ဆေးလည်းအစာ၊ တန်ဆေး၊ လွန်ဆေးဆိုသည့် စကားပုံများအတိုင်း ထားဝယ်မိုင်းပရဆေးကို ဆေးဖက်ဝင်အာနိသင် ရရှိအောင် သင့်လျော်သည့်ပမာဏကိုသာ စားသုံးသင့်၏။ အလွန်အကျွံ စားသုံးခြင်း၊ အစိမ်းအတိုင်း စားသုံးခြင်းတို့ ရှိလာပါက မူးဝေခြင်း၊ အော့အန်ခြင်း၊ ဝမ်းလျှောခြင်း၊ ဗိုက်နာခြင်း၊ ကြွဲထိုးခြင်း၊ သတိ လက်လွတ်ဖြစ်ခြင်း အစရှိသည့် နောက်ဆက်တွဲ ဝေဒနာများကို ခံစားရတတ်၏။
ကိုယ်ဝန်ဆောင်များနှင့် နို့တိုက်မိခင်များအတွက်မူ ထားဝယ်မိုင်း ပရဆေးကို စားသုံးရန် သင့်/မသင့်ကို ယခုအချိန်ထိ သုတေသနပြုလုပ် ထားခြင်းမရှိသေးသည့်အတွက် အလွန်အကျွံ စားသုံးခြင်း မပြုသင့်ပေ။

တစ်သက်တာစာပေဆုရှင် ကန်တော့ခံသက်ကြီးစာပေပညာရှင် ဆရာကြီး သောကြာဦးမောင်ကလေး (၉၆) နှစ် (၁၉၂၄-၂၀၁၉)

ဆရာကြီး သောကြာဦးမောင်ကလေးကို မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး ညောင်ဦးမြို့တစ်ဖက်ကမ်း မြစ်ခြေမြို့ သရက်တောရွာတွင် အဖသစ်စက်စာရေးကြီး ဦးဖိုးထွန်း၊ အမိ ဒေါ်ကရင်မတို့မှ ၁၂၈၅ ခုနှစ် ဩဂုတ်လပြည့်ကျော် ၄ ရက် (၂၄.၁.၁၉၂၄) တွင် မွေးဖွားသည်။
၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ရောက်ရှိလာပြီး အဆိုပါနှစ်မတ်လထုတ် ရှုမဝဂျာနယ်တွင် “သူတို့ဘဝ” ဟူသော ဝတ္ထုတိုကို အောင်စွာ ကလောင်အမည်ဖြင့် စတင်ရေးသားကာ စာပေနယ်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။
ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းစာပြင်ဆရာ၊ ၁၉၅၃ တွင် “သင့်ဘဝမဂ္ဂဇင်း” တွဲဖက်အယ်ဒီတာ၊ ၁၉၅၆ တွင် ဗမာဒိုင်ဂျက် စာစောင်တာဝန်ခံ အယ်ဒီတာ၊ ၁၉၅၇ တွင် မေတ္တာတိုက်မဂ္ဂဇင်း တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ၊ ၁၉၅၈ တွင် “မ”အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖြစ် ကိုယ်ပိုင်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။
၁၉၆၂ ခုနှစ်မှစ၍ ယနေ့အထိ “သောကြာစာစောင်”ကို အယ်ဒီတာလုပ်၍ ကိုယ်ပိုင်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။
ဆရာကြီးသည် စာအုပ်သုံးအုပ်၊ ဝတ္ထုတိုပုဒ်ရေ ၅၀ ခန့်နှင့် ဆောင်းပါးပုဒ်ရေ ၅၀၀ ကျော်ရေးသားခဲ့ပြီး ကွယ်လွန်ချိန်အထိ စာပေများရေးသားဆဲဖြစ်သဖြင့် ပခုက္ကူ ဦးအုန်းဖေတစ်သက်တာစာပေဆုရရှိကာ အသက် ၈၀ ပြည့်မှစ၍ ကန်တော့ခံစာပေပညာရှင်နှင့် လယ်ယာစီးပွားသတင်းဂျာနယ်၏ ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်နှင့် ကန်တော့ခံ စာပေပညာရှင်ကြီးဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးသည် ရန်ကုန်မြို့၊ တာမွေမြို့နယ်၊ ကျောက်မြောင်း (အထက်)ရပ်ကွက်၊ ဩဘာလမ်း အမှတ် ၁၅ တွင် ဇနီး ဒေါ်တင်ရွှေ၊ သားသမီးမြေးမြစ်များနှင့်နေထိုင်ခဲ့ရာမှာ ၁၁.၅.၂၀၁၉ ရက်တွင် သျှင်ပါကူဆေးရုံ၌ ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ခဲ့သည်။

(၅) ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောဝေဒနာခံစားရပြီး ဖျားနာပါက ထားဝယ် မိုင်းအသီးမှည့်ကိုလှော်ပြီး ကြိတ်ခြေကာ သောက်သုံးပေးခြင်းဖြင့် ဝေဒနာကို သက်သာစေနိုင်၏။
(၆) ဆီးကျဉ်၊ ဆီးအောင့်ခြင်းဝေဒနာခံစားနေရပါက ထားဝယ်မိုင်း

ရှေ့ပုံ - ခေတ်မီအအေးခန်း မှ
လျက်ရှိကြောင်း၊ ယနေ့ Global Earth Agro & Aqua Industry Public Company Limited က ငါးမွေးမြူမှု သာမက လုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက် ဆောင်ရွက်ရမည့် ကွင်းဆက်များအချိတ်အဆက်မိစေရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများစွာဖြင့် စွန့်စား လုပ်ကိုင်မှုနှင့်အတူ နိုင်ငံတကာနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိသည့် ဆန်းသစ် တီထွင်မှုများလည်း ဆောင်ရွက်နေသည် ကို တွေ့ရပါကြောင်း၊ ယင်းလုပ်ဆောင်ချက်

သည် နိုင်ငံတော်အတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်း စေမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်က ငါးကဏ္ဍမှ ပြည်ပသို့ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၇၂၂ ဘီလီယံဖိုး တင်ပို့နိုင်ခဲ့ပါကြောင်း၊ ငါးတင်ပို့မှုသာမက ငါးကုန်ချောများ တိုးတက်ထုတ်လုပ်နိုင်သဖြင့် ပြည်ပဝင်ငွေ တိုးမြှင့်ရရှိရေးကို ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းကြ ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသည်။
ဆက်လက်၍ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာသန်းမြင့်က ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခြေအနေများနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ရှင်းလင်း

ပြောကြားသည်။
ထို့နောက် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ နှင့် တာဝန်ရှိသူများသည် Food Industry Complex စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်သည့် ခေတ်မီအအေးခန်းစက်ရုံနှင့် ငါးပေါင်းမှုန့် စက်ရုံတည်ဆောက်မည့် မင်္ဂလာမြေနေရာ ၌ အုတ်မြစ်စီမံကြားသည်။
ဆက်လက်၍ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး များနှင့် တာဝန်ရှိသူများသည် Food Industry Complex စီမံကိန်းအတွင်းရှိ ငါးကန်များ၊ ငါးစာစက်ရုံ၊ ငါးအအေးခန်း

ရုံများ တည်ဆောက်နေမှုနှင့် မွေးမြူ ထွက် ရှိ သည့် ငါးနှင့် ဖုစွန် များ၊ ငါးသားပေါက်ပြခန်းနှင့်ငါးမွေးမြူရေး ကန်များကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုပြီး ငါးသားပေါက်များလွှတ်ခြင်း၊ ရေသွင်း မင်္ဂလာပြုခြင်း၊ ငါးသားပေါက်စခန်းသို့ ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်းနှင့် မိုးရာသီသစ်ပင် စိုက်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။
အဆိုပါခေတ်မီအအေးခန်းစက်ရုံနှင့် ငါးပေါင်းမှုန့်စက်ရုံများ၏ Food Industry Complex စီမံကိန်းကို ၂၀၁၇ ခုနှစ်က မြေဧက ၉၀၀ ပေါ်တွင် တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် စတင်လည်ပတ်ကာ အလုပ်သမား ၂၀၀၀၀ ခန့်ကို အလုပ် အကိုင်များ ခန့်ထားပေးနိုင်တော့မည် ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်နှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ပျော့ရွာမြစ်ရေတင်လျှပ်စစ်စီမံကိန်း ကြည့်ရှု အားပေး

KOPIA (RDA) နှင့် စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန (DAR) တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် စပါးသုတေသနစီမံကိန်း အပြီးသတ်အကဲဖြတ်စိစစ်ခြင်း ဆွေးနွေးပွဲ ရေဆင်း၌ ကျင်းပ

ရေဆင်း မေ ၂၁

ကို ရိုးယားအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စိုက်ပျိုးရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု စီမံကိန်းအဖွဲ့ (KOPIA - RDA) နှင့် စိုက်ပျိုးရေး သုတေသနဦးစီးဌာန (DAR) တို့ပူးပေါင်း၍ စီမံကိန်းကာလငါးနှစ်ကြာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် စပါးသုတေသန စီမံကိန်း၏ အပြီးသတ်အကဲဖြတ်စိစစ်ခြင်းဆွေးနွေးပွဲကို စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန နဝရတ်ခန်းမ၌ ယနေ့ကျင်းပရာ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ ဌာနစုတာဝန်ခံများ၊ သုတေသနပညာရှင်များ၊ KOPIA မှ Dr. Kim Dae - ho နှင့် တာဝန်ရှိသူများ တက်ရောက်ကြသည်။

ဆွေးနွေးပွဲတွင် စိုက်ပျိုးရေးသုတေ သနဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးသန့်လွင်ဦးက အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားပြီး စပါးသုတေသနစီမံကိန်း ကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ သည့် လုပ်ငန်းစဉ်လေးရပ်ဖြစ်သည့် စပါးမျိုး မွေးမြူရေးချယ်ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ် ဆိုင်ရာ သုတေသန လုပ်ငန်း များ ဆောင်ရွက်အောင်မြင်မှုများကို သုတေသန လက်ထောက်-၃ ဒေါ်ခိုင်နွယ်ဦးက လည်းကောင်း၊ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် နည်းပညာသုတေသန လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်အောင်မြင်မှုများကို သုတေသန လက်ထောက်-၂ ဦးဝင်းကျော်က လည်းကောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြကြပြီး စီမံကိန်း၏ ရလဒ်ကောင်းများအား စိုက်ပျိုးသူ၊ ထုတ်လုပ်သူနှင့် စားသုံးသူ များအတွက် အကျိုးရှိစွာ အသုံးချနိုင်ရေး အတွက် ရှေ့ဆက်ဆောင် ရွက်မည် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ထည့်သွင်း ဆွေးနွေး ကြသည်။
စီမံကိန်း၏ အကျိုးရလဒ်များ

ရေရှည်တည်တံ့အောင်မြင်ရေးအတွက် ရှေ့ဆက်လက် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ စပါးမျိုးမွေးမြူရေးချယ် ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်မှ မျိုးသစ်လိုင်းဖြစ်သည့် Yn3404-2-2-UI18၊ Yn3404-3-2-UI59၊ Yn3404-1-2-UI17၊ Yn3405-1-3-UI26 နှင့် Yn3405-2-4-UI64 တို့အား တောင်သူအဆင့်အထွက်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း၊ သရုပ်ပြစမ်းသပ်ကွက်များ စိုက်ပျိုးပြသ ခြင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့်ပြည်နယ်များ တွင် မျိုးယှဉ်ပြိုင်စမ်းသပ်ခြင်းများ ဆက်လက်ပြုလုပ်သွားမည်ဖြစ်ကာ ထိုမှ တစ်ဆင့် မျိုးစေ့ကျမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ ကော်မတီ (TSC) သို့ မှတ်ပုံတင်ခြင်းများ ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်နည်းပညာသုတေသန လုပ်ငန်းစဉ်အနေဖြင့် စပါးရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့ ခြင်းနှင့် သိုလှောင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ တွင် လေလွင့်ဆုံးရှုံးမှုလျော့ချရေးနှင့် အရည်အသွေးပြည့်မီ၍ ဈေးကွက်စံချိန် စံညွှန်းများနှင့်ကိုက်ညီသည့်စပါးများ ရရှိ ရေးအတွက် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့်

နည်းလမ်းများအား တောင်သူ များ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးချနိုင်ရေး အတွက် သင်တန်းပေးခြင်း၊ လက်ကမ်း စာစောင်များဖြန့်ဝေခြင်း၊ လက်တွေ့ ကွင်းဆင်းသရုပ်ပြခြင်းများ ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် တောင်သူများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်သည့် မျိုးသန့်ထုတ်လုပ် ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အနေဖြင့် ကိုရိုးယား စပါး နှင့် မြန်မာစပါးမျိုးစပ်ခြင်းမှ ရရှိလာသည့် စပါးလိုင်းများအား ကျောက်တံတား၊ လျှိုင်ကော်၊ တာယောနှင့်ရေဆင်းဒေသများ ၌ အကွက်ကျယ်သရုပ်ပြကွက်များ (Modern Farm) စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ကချင်၊ မွန်၊ စစ်ကိုင်းနှင့်ပဲခူးတို့၌ ပေါ်ဆန်း၊ ဆင်းသုခနှင့်ဆင်းဧကရီ-၃ စပါးမျိုးများ အား ဧက ၄၀၀ မျိုးသန့်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အသီးသီးရှိ မျိုးစေ့ထုတ် တောင်သူများထံသို့ အရည်အသွေးကောင်း စပါးမျိုးများ ဖြန့်ဖြူးရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သတင်း ရရှိသည်။
စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

နေပြည်တော် မေ ၁၄

စိုက် ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် ဦးကျော်မင်းဦးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရတင်ထွန်းတို့သည် ယနေ့နေ့လယ်တွင် မြင်းမူမြို့နယ် ပျော့ရွာလျှပ်စစ် မြစ်ရေတင်စီမံကိန်းသို့ ရောက်ရှိကြပြီး စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးကြသည်။ (ပုံ)

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး ဆည်မြောင်း နှင့် ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာန (ရေအရင်းအမြစ်)မှ စီမံကိန်းတာဝန်ခံ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးစံပေါ်က ပျော့ရွာမြစ်ရေတင်စီမံကိန်းအား မြစ်ရေတင် စနစ် မူးမြစ်မှလျှပ်စစ်စွမ်းအင်ကို အမှီပြု၍ ဧက ၅၀၀၀ စီမံကိန်းကို အကောင် အထည်ဖော်ခဲ့ရာ လက်ရှိတွင် မိုးစပါး အောင်ရေနှင့် နွေသီးနှံများ ရေပေးဝေမှု အခြေအနေများကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် ဦးကျော်မင်းဦး က လျှပ်စစ်မြစ်ရေတင်ဖြင့် ဆောင်ရွက် ရသည့်အခါ၌ ရေတင်ကုန်ကျစရိတ်အား တစ်ဧကလျှင် ကျပ် ၉၀၀၀ နှုန်းဖြင့်သာ ကောက်ခံခဲ့ကြောင်း၊ ကုန်ကျစရိတ်များမှာ ထိုထက်ပိုမိုကုန်ကျနေပါကြောင်း၊ ထို့ အတွက် တောင်သူလယ်သမားများ မြစ်ရေတင်ဖြင့် ရေတင်စရိတ်ကိုပေးချေနိုင် ရေးအတွက် ဝင်ငွေဖြင့်မားသည့် အကျိုး

ကျောပုံ - တရုတ်အာဆီယံ မှ
ကြည့်ရှုလေ့လာသူများသည် မျိုးအသစ် အဆန်းများကို လေ့လာခွင့်ရကြ၍ မျိုးစေ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပိုမိုကြီးမားကျယ်ပြန့် လာစေမည်ဖြစ်သကဲ့သို့ မျိုးမွေးမြူသူ (Breeder) များအတွက် အကြံဉာဏ် ကောင်းများနှင့် တီထွင်ဖန်တီးနိုင်မှု စွမ်းအား၊ ယှဉ်ပြိုင်မှုစွမ်းအား ပိုမိုရရှိလာ

စေရန် ရည်ရွယ်ပြသခြင်းဖြစ်သည်။
အဆိုပါပြပွဲ၌ မြန်မာနိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ အလား အလာကောင်းသော ခရမ်း၊ ခရမ်းချဉ်၊ ဟင်းစားပဲပုပ်နှင့် ရုံးပတီတစ်မျိုးစီနှင့် ငရုတ်သီးမျိုး၊ စုစုပေါင်းမျိုးသစ်ခုနစ်မျိုးကို ပါဝင်စိုက်ပျိုးပြသနိုင်ခဲ့သည်။
စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန

မြန်မာနိုင်ငံ တပ်ကြီးများဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီက ကောင်းမွန်သောတပ်ကြီးများဆိုင်ရာ အသိပညာပြန့်ဝေခြင်း ဆွေးနွေးပွဲ ရန်ကုန်မြို့တွင် ကျင်းပ

ရန်ကုန် မေ ၂၆

မြန်မာ နိုင်ငံ တပ်ကြီးများဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီက ကျင်းပပြုလုပ် သည့် "Seminar on Knowledge Sharing for Better Dams" ဆွေးနွေးပွဲကို ယနေ့နံနက် ၉ နာရီက ရန်ကုန်မြို့ ရန်ကင်းမြို့နယ်ရှိ ဆည်မြောင်း နှင့်ရေအသုံးချမှု စီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနမှ အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ကျင်းပသည်။ (ပုံ)

ဆွေးနွေးပွဲသို့ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၊ မြန်မာနိုင်ငံ တပ်ကြီးများဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီ နာယကများ၊ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ၊ ဆည်မြောင်းနှင့်ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေး ဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ ရေနှင့် ပတ်သက်သည့် ပညာရှင်များနှင့် စိတ်ပါဝင်စားသူများ တက်ရောက်ကြသည်။

အများပြည်သူအကျိုး ရည်မှန်း

ဆွေးနွေးပွဲတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ က အမှာစကားပြောကြားရာတွင် The International Commission on Large Dams ကို အတတ်ပညာဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်နှင့်ဒီဇိုင်းပုံစံတည်ဆောက်ခြင်း၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် နောင်တွင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်မည့် Large dams များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများကို ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ရေးအတွက် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအဖြစ် ၁၉၂၈ ခုနှစ် ပြင်သစ်နိုင်ငံ ပဲရစ်မြို့တွင် ဗဟိုဌာနရုံးအဖြစ် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပါကြောင်း၊ ယခုအချိန်တွင် အဖွဲ့ဝင် ၁၀၀ ရှိသည့် အမျိုးသားအဆင့်ကော်မတီများ ပါဝင်လျက်ရှိသည်ဟု သိရပါကြောင်း၊ အဖွဲ့ဝင်ကော်မတီများအနေဖြင့် ယနေ့ ဖတ်ကြားမည့် သုတေသနစာတမ်း

ကိုးစောင်အပါအဝင် သုတေသနစာတမ်း ၃၂ စောင်ကို ဖတ်ကြားတင်သွင်းနိုင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါကြောင်း၊ တပ်ကြီးများဆိုင်ရာ ကော်မတီဝင်များအနေဖြင့် မိမိတို့၏ ဌာနတာဝန်များမှ အနားယူခဲ့ကြသော်လည်း နိုင်ငံအကျိုး၊ အများပြည်သူအကျိုးကို ရည်မှန်း၍ မိမိတို့၏ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာဗဟုသုတများကို ကိုယ်အား၊ ဉာဏ်အားစိုက်ထုတ်ပြီး ဆောင်ရွက်ပေးနေသည့် အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရကိုယ်စား၊ အများပြည်သူတို့၏ ကိုယ်စား၊ မိမိအနေဖြင့် အထူးကျေးဇူးတင် ဂုဏ်ပြုအပ်ပါကြောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနနှင့် ရန်ကုန်နည်းပညာတက္ကသိုလ်တို့မှ စာတမ်းရှင်များအားလုံးကိုလည်း ဂုဏ်ပြုပါကြောင်း ပြောကြားသည်။

ရှင်းလင်းပြောကြား

ထို့နောက် မြန်မာနိုင်ငံတပ်ကြီးများဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဝင်းမောင်က တပ်ကြီးများဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။ ဆက်လက်၍ စာတမ်းရှင် ဦးမျိုးမြင့်က Opinion Pieces Relating to Safety of Large Dams ခေါင်းစဉ်ဖြင့် စာတမ်းကိုဖတ်ကြားပြီး တက်ရောက်လာသူများက သိရှိလိုသည်များကို မေးမြန်းကြသည်။

ယင်းနောက် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက စာတမ်းရှင်လျှပ်စစ်စွမ်းအားဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး (ငြိမ်း) ဦးမျိုးမြင့်အား Certificate လက်မှတ်ကို ပေးအပ်ပြီး ဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်လာသူများနှင့် စုပေါင်းမှတ်တမ်းတင် ဓာတ်ပုံရိုက်ကြသည်။

စာတမ်းများဖတ်ကြား

ယနေ့ပြုလုပ်သည့် ဆွေးနွေးပွဲတွင် စာတမ်းရှင်ကိုးဦးက တစ်ခုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် စာတမ်းများကို ဖတ်ကြားကြသည်။ မေ ၂၅ ရက် ညနေပိုင်းတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူသည် အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် ဒေါက်တာခင်ဇော်၊ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်

ဦးခင်မောင်မော်နှင့် ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများနှင့်အတူ တွဲတေးမြို့နယ်တွင် တည်ဆောက်လျက်ရှိသည့် ငါးသိပ္ပံသင်တန်းကျောင်းသို့ရောက်ရှိပြီး တင်ဒါအောင်မြင်၍ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေကြသည့် ဆောက်လုပ်ရေးကုမ္ပဏီများမှ တာဝန်ရှိသူများနှင့်တွေ့ဆုံကာ စံချိန်စံညွှန်းပြည့်မီစွာဖြင့် သတ်မှတ်ကာလအတွင်း ဦးစီးရေး ကြီးပမ်းဆောင်ရွက်ရန် ဆွေးနွေးမှတ်ကြားသည်။

ထို့နောက် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် အဖွဲ့သည် တည်ဆောက်လျက်ရှိသော အဆောက်အအုံများအား လှည့်လည်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးကြရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးခင်မောင်မော်နှင့် ဆောက်လုပ်ရေးကုမ္ပဏီများမှ တာဝန်ရှိသူများက လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေများကို ရှင်းလင်းတင်ပြကြသည်။

ပထမဆုံးငါးသိပ္ပံသင်တန်းကျောင်း

တင်ပြချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးနှစ်ခုအကြား ငါးလုပ်ငန်းကျယ်ပြန့်စွာ ဆောင်ရွက်သည့် ဒေသတစ်ခု၌ ပထမဆုံး ဖွင့်လှစ်မည့် ငါးသိပ္ပံသင်တန်းကျောင်း ဖြစ်သည်နှင့်အညီ အဆောက်အအုံများ အရည်အသွေးပြည့်မီမှုသည် သင်တန်းကျောင်း၏ ပုံရိပ်တစ်ခုဖြစ်သကဲ့သို့ တာဝန်ယူတည်ဆောက်ကြသည့်ကုမ္ပဏီများ၏ ဂုဏ်သတင်းပုံရိပ်ဖြစ်သည်ကိုလည်း သတိပြုကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ တည်ဆောက်ရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် အရည်အသွေးပိုင်း၊ ငွေကြေးပိုင်းနှင့် စာရင်းဇယားပိုင်းတို့အပေါ် စစ်ဆေးခံနိုင်ရေးကိုပါ တစ်ပြိုင်တည်း ဂရုပြုဆောင်ရွက်စေလိုကြောင်း ပြောကြားသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့်နှင့် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများ ဖာပွန်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် တောင်သူလယ်သမားများဈေး ကြည့်ရှုအားပေး

ဖာပွန် မေ ၂၈

ကရင် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့်သည် ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဦးစောမြင့်ဦး၊ ပြည်နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အတူ ၂၆ ရက် နံနက် ၉ နာရီက ဖာပွန်မြို့နယ် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ကွင်းဆင်းကြည့်ရှုစစ်ဆေးသည်။ (ပုံ)

ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်အဖွဲ့သည် ဖာပွန်ခရိုင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၌ ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ်နေမှုကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရာ ပြည်နယ်ဦးစီးမှူး ဦးသန်းထိုက်က ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

ကိုယ်တိုင်ရောင်းချသော တောင်သူလယ်သမားဈေး (Farmers Market) သို့ မေ ၁၉ ရက် နံနက် ၈ နာရီက လာရောက်ကြည့်ရှုအားပေးသည်။ တောင်သူလယ်သမားများဈေး (Farmers Market)သည် GAP (Good Agriculture Practices) အခြေခံ၍ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများကိုယ်တိုင် ရောင်းချသော ဒေသထွက်အသီးအနှံ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ၊ ကွမ်းပင်၊ ဝါးပင်၊

အုန်းပင်တို့မှ ရရှိသောကုန်ကြမ်းများဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော အိမ်သုံးကုန်ပစ္စည်းများ၊ အသီးအနှံများဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော အလှကုန်ပစ္စည်းများ၊ လယ်ယာထွက်ကုန်များကို ဘားအံမြို့ ကန်သာယာ (ယာယီညဈေး)နေရာတွင် စနေနေ့တိုင်း ခင်းကျင်းရောင်းချမည်ဟု သိရသည်။

မြတ်သဉ္ဇာလှိုင်၊ ရီရီစိန်

တရုတ် အာဆီယံ ဟင်းသီးဟင်းရွက်မျိုးသစ်များ စိုက်ပျိုးပြသပွဲ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ တက်ရောက် လေ့လာ မြန်မာမျိုးသစ်များပါဝင် ပြသ

နေပြည်တော် မေ ၂၀

စိုက် ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာ နိုင်ကြည်ဝင်း၊ ဒေါက်တာဝင်းနိုင်၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးလှမြင့်အောင်၊ ဦးတင်နိုင်တို့ပါဝင်သော မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် တရုတ်နိုင်ငံ Guangxiပြည်နယ်၊ နန်နင်းမြို့၌ ပြုလုပ်ပြသသော အာဆီယံအဆင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်မျိုးသစ်များ စိုက်ပျိုးပြသပွဲသို့ ယနေ့ တက်ရောက်ကြသည်။

အဆိုပါ ဟင်းသီးဟင်းရွက်မျိုးသစ်များ စိုက်ပျိုးပြသပွဲ၌ သခွား၊ ခရမ်းချဉ်၊ ပြောင်း၊ ပဲပုပ်၊ ငရုတ်၊ ဘူး၊ ဖရုံစသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်မျိုးသစ်ပေါင်း ၁၀၀၀ ကျော် ပါဝင်စိုက်ပျိုးပြသထားပြီး ၎င်းမျိုးသစ်များသည် တရုတ်၊ မြန်မာ၊ ထိုင်း၊ ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် လာအိုစသော နိုင်ငံတို့မှ ကုမ္ပဏီပေါင်း ၈၅ ခုမှ မျိုးသစ်

များဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ ထိုပြပွဲသို့ တရုတ်နိုင်ငံနှင့် ပြည်ပမှ ကုမ္ပဏီများ၊ လုပ်ငန်းရှင်များ၊ မျိုးစေ့ဝါသနာရှင်များ လာရောက်ကြည့်ရှုကြပြီး ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စိုက်ပျိုးသရုပ်ပြပွဲ (Vegetable Demonstration) အဖြစ် ပြသထားသည်။ လာရောက်

စာ - ၁၉ သို့